Nº. 9391. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. Aº. 1862.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie.......〃 1.50. Afzonderlijke Couranten.......〃 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Maandag 27 Januarij.
UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve 35 c. zegelgeld.............ƒ 1.75.
Iedere regel meer.......................................〃 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Zondags-Editie.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Vrijdag 24 Januarij (des Avonds).

Koning Leopold heeft tijdens zijn verblijf op het paleis van Buckingham zich met verschillende ministers, en ook met graaf Derby onderhouden. Naar men van wel onderrigte zijde verneemt, zouden die gesprekken echter geene andere strekking hebben gehad, dan om eenigerwijze voor het vervolg de verhouding tusschen de regering en de kroon te regelen. Het is bekend, dat in de laatste jaren Prins Albert de tusschenpersoon was, door wiens bemiddeling de zaken tusschen de Koningin en hare ministers werden afgedaan. Op die wijze werden H. M. tal van werkzaamheden en beslommeringen bespaard. Koningin Victoria schijnt zich nu tot haren oom, die ook sedert jaren reeds haar raadsman was, te hebben gewend, om door zijne tusschenkomst den dagelijkschen loop der zaken van staat dusdanig te regelen, dat zij allerminst met ieder uur als herinnerd wordt aan het verlies van haren echtgenoot, die het moeijelijkste gedeelte der regeringstaak immer voor zich behield, om slechts dan haar daarmede lastig te vallen, wanneer een of ander ontwerp zoo ver voltooid was, dat nog slechts de handteekening der Koningin vereischt werd om het te bekrachtigen. Men zegt dat, wanneer de Koning van Belgie zich naar Broadslands zal begeven, om lord Palmerston een bezoek te brengen, Z. M. daar ook de Fransche en Italiaansche gezanten bij het hof van St. James, de graaf de Flahaut en de markies d'Azeglio, zal ontmoeten.

— Lord Palmerston heeft aan die leden van het Huis der Gemeenten, welke in den regel zijn ministerie ondersteunen, de volgende circulaire gerigt: Mijnheer! Aangezien onderwerpen van hoog gewigt bij de zamenkomst van het parlement op 6 Febr. e. k. in behandeling zullen worden genomen, zal het mij groot genoegen doen, wanneer gij op dien dag u in het Huis der Gemeenten wilt laten vinden.

— In den *Times* leest men: Hoewel onze geldmarkt meer en meer ruim voorzien is, heerscht in de Engelsche fondsen steeds eene flaauwe stemming. De voorname grond, welke het publiek noopt, om met het oog op toekomstige gebeurlijkheden, voorzigtig te werk te gaan, is blijkbaar gelegen in het feit, dat Engeland, indien het door Frankrijk of door eenige andere mogendheid wierd uitgenoodigd om gezamenlijk de blokkade van de zuidelijke havens der Vereenigde Staten voor niet-effectief en alzoo voor ongeldig te verklaren, bezwaarlijk eene aannemelijke reden tot weigering zou kunnen vinden. Het schijnt uitgemaakt, dat, indien de enkel in naam bewerkstelligde sluiting van de havens der confederatie moet worden geëerbiedigd, de bij het Parijssche vredesverdrag gemaakte bepaling, volgens welke alleen eene effective blokkade geldig is, als afgeschaft zou moeten worden beschouwd; en dit zou, naar men meent, door alle staatsmannen, welke de behoeften van het handelsverkeer en van de beschaving erkennen, betreurd worden. De opening der wetgevende zitting in Frankrijk op 27 dezer en in Engeland op 6 Febr. a. s., zal welligt door eene of andere gewigtige verklaring dienaangaande worden gevolgd. Het wordt waarschijnlijk geacht, dat de eerste stap in deze zaak door Frankrijk zal worden gedaan, daar dit land door de schaarschheid van katoen zwaarder wordt gedrukt dan Engeland, hetwelk in de Indische katoen eene groote vergoeding voor het gemis der Amerikaansche vindt. Tevens begrijpt men, dat er voor Engeland weinig aansporing bestaat om zijne medewerking tot instandhouding van aangenomen en erkende beginselen te weigeren, dewijl het in de Vereenigde Staten thans het populaire en schier algemeen heerschende denkbeeld schijnt te zijn, dat ieder voordeel, hetwelk de Unie door gelukkige ondernemingen binnen 's lands of door de inschikkelijkheid van buitenlandsche natien zou kunnen behalen, welkom behoort te zijn, als een middel tot verhaasting van het tijdstip, waarop aan Engeland wraak wegens de zaak van de *Trent* kan worden geoefend. Desniettemin zou men hier liefst aan de Washingtonsche staatsmannen gelegenheid laten om zich, ongehinderd door vorderingen of klagten van buitenslands, uit regeringloosheid en bankroet te redden, indien zulks zonder opoffering van beginselen kon geschieden. In een anderen geest spreekt de *Times* in een later nommer. In een hoofdartikel zegt hij, dat Engelands geduld door den strijd tusschen de twee deelen der vroeger Vereenigde Staten en door de daaruit voortkomende storing in handel en nijverheid, op eene zware proef wordt gesteld, terwijl het voor geene van de strijdende partijen eenige ingenomenheid gevoelt, voor het Noorden niet, omdat het den strijd zonder heldhaftigheid en met barbaarsche middelen, zoo als het vernielen eener handelshaven, voert; voor het Zuiden niet, omdat het de slavernij aankweekt.

— De hertog van Devonshire, kanselier der Universiteit te Cambridge, zal jaarlijks eene gouden medaille verleenen aan het beste Engelsche gedicht. De vice-kanselier heeft bekend gemaakt dat dit jaar die prijs zal worden geschonken aan het beste gedicht over den dood van Prins Albert. Alleen studenten der Universiteit, die nog geen graad hebben (undergraduates) mogen mededingen.

— Blijkens een telegram uit Hartley van gisteren avond is de steenkolenmijn nog zoodanig met gaslucht gevuld, dat het niet raadzaam geoordeeld wordt tot het uithalen der lijken over te gaan. Zaturdag hoopt men de mijngangen genoeg geventileerd te hebben, om die hartverscheurende taak in veiligheid voor de arbeiders te kunnen aanvaarden. De bisschop van Durham bezoekt de nageblevenen om hun woorden van troost te bieden en ondersteuning uit te reiken. Te Newcastle en North-Shields worden reeds bijeenkomsten van liefdadige personen gehouden, met het doel om voor de betrekkingen der omgekomenen duurzaam te zorgen. De gemeenteraad van Londen heeft 100 guinjes tot dat einde geschonken.

— Ll. Woensdag is gedurende een zuidwestelijken storm een vreemd barkschip, vermoedelijk Fransch, in Pelgew-Cove bij Lizard op de rotsen geraakt en verbrijzeld, waarbij 11 schepelingen het leven hebben verloren; 6 anderen werden in half bewusteloozen staat gered.

— Het geharnaste oorlogschip Warrior is van Plymouth naar Lissabon vertrokken.

— Het koninkl. stoomjagt Osborne ligt te Plymouth gereed om naar de Middellandsche Zee te vertrekken, ten dienste van den prins v. Wallis, die zich eerstdaags naar het Zuiden op reis begeeft.

Duitsche Post.

WEENEN, 23 Jan. Dat het Romeinsche vraagstuk binnen kort weder meer speciaal zou worden ter sprake gebragt, is reeds voor eenigen tijd gemeld, en inderdaad moet deze kwestie thans een onderwerp van levendige beraadslagingen uitmaken tusschen de kabinetten van Parijs en Turijn. Men meent, dat men het dezen keer eens zal worden en wel in den zin eener gemengde Italiaansch-Fransche bezetting.

— Z. M. de Keizer heeft den volgenden brief aan den generaal v. Benedek geschreven: »Waarde veldtuigmeester, ridder v. Benedek. Ik heb, bij mijne aanwezigheid in Lombardije en Venetie, het leger onder uwe bevelen in een voortreffelijken toestand, voorbeeldige orde en met den besten geest bezield gevonden. Terwijl ik met een volledig vertrouwen de bewustheid heb van uwen bezielenden invloed op dit leger, vind ik, bij het bekomen van vernieuwde blijken van deze mijne overtuiging, aanleiding om u, met dankbare erkentenis, het grootkruis mijner Leopolds-orde met het oorlogs-commandeurs-kruis te verleenen."

— In onze diplomatieke kringen vindt het berigt ingang, dat de regering binnen kort eene nota zal rigten aan de Europesche mogendheden, waarin zij zal betoogen, dat de verdragen van Villafranca en Zurich de eenige basis voor de reorganisatie van Italie mogen zijn.

— De gemeenteraad der hoofdstad heeft aan de Evangelische gemeenten alhier, ter tegemoetkoming in haar tekort, eene subsidie van 7000 fl. verleend.

— De ex-Koning van Napels zal voorloopig te Rome blijven. Hij heeft evenwel verklaard, de Oostenrijksche gastvrijheid te zullen inroepen, wanneer de omstandigheden hem mogten dwingen zijne residentie te verlaten.

BERLIJN, 25 Jan., (des Ochtends). Uit het ontwerp, in het Huis der Afgevaardigden door den minister van finantien ingediend, blijkt dat de staatsinkomsten voor het loopende jaar worden berekend op 136,111,605 thl., de uitgaven op 141,150,963 thl. Het deficit zal gedeeltelijk door eene bijdrage uit de schatkist van 3,181,000 thl., gedeeltelijk door eene verhooging van de belasting op de inkomsten, van het regt op gemaal en geslagt, enz., worden gedekt.

— De *National-Ztg.* bevat een artikel, waarin zij o. a. zegt, dat uit de regeringsvoorstellen, in deze jaarzitting in te dienen en waarmede men thans weldra bekend zal zijn, vermoedelijk maar al te zeer de weinig vrijzinnige rigting van het kabinet zal blijken. Het blad is van meening, dat de liberalen in den lande zich krachtig en als één man tegen die rigting zullen moeten verklaren.

— Vermits de toestand der geldmiddelen in de democratisch-gezinde dagbladen als ongunstig en bekommeringwekkend was voorgedragen, heeft de minister van financien zich geregtigd geacht om deze beweringen in het Huis der Afgevaardigden tegen te spreken. 〃Wij betalen onze ambtenaren (heeft Z. Excell. gezegd); wij voldoen de renten onzer staatsschuld; wij behoeven geene nieuwe leening; wij hebben geene vlottende schuld en bezitten een bedrag van 10 millioenen thal. in de staatskassen. Sedert de reorganisatie van het leger is geen thaler buitengewoon daartoe uit de schatkist genomen. In het jaar 1860 is de schatkist met anderhalf millioen vermeerderd en de uitkomst van het jaar 1861 zal niet ongunstiger zijn. De belastingen worden gereedelijk opgebragt. Van de 25 millioen, over 1858 verschuldigd, zijn slechts 14,000 th. achterstallig gebleven; van 26 millioenen voor 1860 slechts 9000 thalers."

— Nopens het handelsverdrag met Frankrijk wordt gemeld, dat de regering dezer dagen haar eerste antwoord heeft gegeven op de jongste voorstellen der Fransche regering, en tegen den 21sten het vervolg daarop heeft toegezegd. De Pruisische regering heeft op verschillende punten tegenvoorstellen gedaan, en schijnt nog altijd de hoop te voeden dat de Fransche regering tot verdere concessien zal overgaan. In onze staatkundige kringen is men van meening, dat het Fransche kabinet, welks antwoord over acht of tien dagen kan worden verwacht, nog wel eenige concessien zal doen, doch wat sommige artikelen betreft, niet verder zal gaan.

— De vereeniging tot bevordering der nijverheid in Pruisen heeft gisteren, de geboortedag van Frederik den Groote, het feest van haar 41jarig bestaan gevierd.

— De Michael Beer-Stichting, welke tot nu toe slechts schilders en beeldhouwers van de Israëlitische godsdienst in staat stelde om naar Rome te gaan, heeft, met toestemming van de familie des stichters, hare bevoegdheid uitgebreid tot schilders, beeldhouwers, graveurs en muziekbeoefenaren, zonder onderscheid van godsdienst.

— Naar uit Hanover wordt berigt, is de spoorweg van Bremen naar Geestemunde-Bremerhaven den 23sten dezer geopend.

FRANKFORT, 24 Jan. In de zitting der bondsvergadering, gisteren gehouden, is door Saksen, met goedkeuring van Beijeren en Wurtemberg, een voorstel ingediend betreffende de invoering eener bondswet ter bescherming van den letterkundigen eigendom tegen nadruk, vermits de bestaande wettelijke bepalingen gebleken waren, onvoldoende te zijn. Dit voorstel werd aangenomen en eene commissie benoemd, welke zich met de zaak zal belasten. Voorts werd aangenomen een voorstel der commissie voor de militaire aangelegenheden tot verhooging van de aanvullings contingenten voor het bondsleger van 1/6 op 1/3. Overigens leverde de zitting niets van algemeen belang op.

— De Koning Max van Beijeren is eergisteren van Munchen naar Nizza vertrokken en is voornemens eerst in het begin van Mei van daar naar Munchen terug te keeren.

— Volgens berigt uit Bern, is bij den nationalen raad een voorstel ingediend van den Heer Curti, betreffende de invoering van een Zwitsersch wetboek van koophandel. De nationale raad heeft het voorstel verworpen tot wijziging van den termijn, voor de zitting van de bondsvergadering vastgesteld.

Fransche Post.

PARIJS, Vrijdag 24 Januarij.

Niettegenstaande de kleurloosheid der redevoeringen, eergisteren op de Tuilerien bij gelegenheid der audientie van Mgr. Chigi uitgesproken, mag men daaruit echter met eenige zekerheid afleiden, dat het niet in de bedoeling des Keizers ligt, onze troepen voor alsnog den Kerkelijken Staat te doen ontruimen, hetgeen geheel overeenstemt met al wat daaromtrent in de jongste dagen is gemeld. Wat daaraan nog meer steun geeft, is de omstandigheid, dat dezer dagen weder eene groote hoeveelheid krijgsmaterieel naar Rome is ingescheept, welke welligt al te groot was voor de rol, die onze soldaten in den Romeinschen staat tot heden hadden te vervullen.

— Thans wordt in den *Moniteur* mededeeling gedaan van het gesprokene bij gelegenheid der ontvangst van den Pauselijken nuntius. De teleurstelling, ter zake dat men daarbij niets naders aangaande het Romeinsche vraagstuk heeft vernomen, is algemeen.

— Het gerucht loopt dat de graaf de Flahaut, uithoofde van zijn gevorderden leeftijd, zijn ontslag als gezant te Londen heeft gevraagd.

— Onderscheidene wets-ontwerpen zijn, naar men zegt, bij de verschillende ministerien in bewerking. Onder deze is er één, ten gevolge waarvan aan de dorpspastoors, van staatswege, eene hoogere bezoldiging zou worden toegekend. Men hoopt dien ten gevolge de lagere geestelijkheid voor de politieke meening der regering te winnen.

— Niet alleen de benoeming van den abt David tot bisschop van St. Brieux, maar ook die van den bisschop van St. Claude schijnt op moeijelijkheden van den H. Stoel af te stuiten. Ook dien prelaat wordt door de Romeinsche regering verweten, door zijne onderworpenheid aan het Fransche gouvernement de pligten uit het oog te verliezen, welke hij tegenover den H. Vader te vervullen heeft.

— Men verzekert dat de minister van onderwijs het plan heeft opgegeven, op den jongsten brief van Mgr. Parisis, bisschop van Atrecht, te antwoorden, en hij die kwestie in eene der eerste zittingen van den Senaat wil ter tafel brengen.

— Het is zeker zonderling, dat de rente op de beurs stijgt, niettegenstaande de ongunstige meening des publieks nopens het rapport van den Heer Fould ver van verminderd is. Die schijnbare tegenstrijdigheid vindt echter hare oplossing in de omstandigheid, dat het huis Rothschild en andere voorname bankiers de regering in hare pogingen ondersteunen. Het plan der conversie vindt echter nog altijd den meesten tegenstand en men gelooft dan ook, dat het gouvernement tot het middel der gedwongen conversie zal moeten besluiten, hetgeen de Heer Fould in zijn rapport liet doorschemeren. Intusschen schorten velen hunne meening nog op tot dat het Wetgevend Ligchaam die kwestie besproken en men in staat wezen zal te beoordeelen, hoe de woorden: facultatieve conversie moeten worden opgevat. Naar men verneemt, zal dit niet lang meer duren, daar het wetsontwerp nopens dit punt een der eerste zal zijn door het Wetgevend Ligchaam te behandelen.

— Het bevestigt zich, dat de Onderkoning van Egypte weldra ons land zal bezoeken, en wel waarschijnlijk tegen den aanstaanden zomer. Hij zal door een talrijk gevolg worden vergezeld.

— De Heer Nigra is gisteren in een gehoor bij den Heer de Thouvenel toegelaten, dat vrij lang geduurd heeft en de jongste circulaire van den Heer Ricasoli tot onderwerp schijnt gehad te hebben. Ons gouvernement moet namelijk voornemens zijn dat document niet onbeantwoord te laten.

— De correctioneele regtbank heeft gisteren de Heeren Helion en Vert, schrijver en drukker eener brochure over den arbeid, wegens aanzetting tot haat en verachting der burgers onderling, veroordeeld en wel den eersten tot 200 frs. boete en eene maand gevangenisstraf en den laatsten tot 100 frs. boete. Ook werd de behandeling der zaak van den advocaat L. Duval tegen de Heeren de Villemessant en Kugelmann, directeur en drukker van den *Figaro*, aangevangen. De eischer werd door den Heer Jules Favre als verdediger bijgestaan. Daar de eerste beklaagde echter in den aanvang der zitting verklaarde dat hij zijn aanval op den Heer Duval terugtrok, en hij dien betreurde, nadat hij vernomen had, dat hij nopens de gezegden van dien Heer verkeerd was ingelicht, zag de eischer van zijne aanklagt af, waarmede deze zaak, die zooveel gerucht had gemaakt, was afgeloopen.

— Het proces Fould is nog altijd aan de orde van den dag. Vooral de brieven, in der tijd door den tegenwoordigen minister aan de actrice Valerie geschreven, worden in alle kringen besproken, zoo als men gewoon is de chronique scandaleuse van en te Parijs te bespreken. Een dezer voor jaren geschrevene intime documenten bewijst echter des ministers consequentie. Daarin leest men toch: 〃Gij zijt de vrouw, die de opvoeding mijns zoons schijnt te willen voltooijen. Welnu, wat gij hem leert, is mij tamelijk onverschillig; alleen dit: maak een goed Bonapartist van mijn jongen."

— De dagbladen deelen uitvoerige berigten mede aangaande de maatregelen en toebereidselen, welke een gevolg zijn der expeditie tegen Mexico. Uit hunne informatien en inzonderheid uit de benoeming van den generaal de Lorencez, die met eene magt zou bekleed zijn, welke die van den admiraal Jurrien de la Gravière nog overtreft, blijkt, dat de regering voornemens is, deze expeditie met groote kracht door te zetten. Bovendien schijnt men eene uitbreiding te zullen geven aan het oorspronkelijk programma, volgens hetwelk Engeland, Spanje en Frankrijk zich, tot dat aan hunne eischen zou voldaan zijn, tot de afsluiting der Mexicaansche havens zouden bepalen. Hoewel deze onderstelling natuurlijk bevestiging vereischt, vindt zij algemeen geloof, hetgeen versterkt wordt en verklaard door den wensch, welke de drie geallieerde mogendheden bezielt, om in Mexico een constitutioneel koningrijk te stichten ten voordeele van prins Maximiliaan van Oostenrijk. De troepen, behoorende tot de bezetting der hoofdstad, welke bestemd zijn om deel uit te maken van de Mexicaansche expeditie, zijn reeds naar de verschillende havens, waar zij scheep zullen gaan, vertrokken. De regering heeft last gegeven om hun vertrek zooveel mogelijk te bespoedigen. De generaal graaf de Lorencez, zal 28 Januarij te Cherburg scheep gaan, aan boord van het adviesjagt Forfait. De vaartuigen, welke de supplementaire krijgsmagt moeten overbrengen, zullen regtstreeks naar Vera-Cruz stevenen.

— De *Pays* meldt, dat Rizza Pacha zeer lijdende was toen hij te Konstantinopel aankwam, waar hij, zoo als men weet, met groote sympathie ontvangen is. Hij is aan de eene zijde geheel verlamd.

Belgische Post.

BRUSSEL, Zaturdag 25 Januarij.

De *Indépendance* bevat het volgende: »Verschillende dagbladen, zoowel hier als in de provincie, hebben dezer dagen een gedicht opgenomen, geteekend V. Hugo en gerigt tot Koning Leopold, om gratie voor de negen veroordeelden in de zaak Entre-Sambre et Meuse te verzoeken. Ook wij hadden deze dichtregelen ontvangen, maar na die met aandacht gelezen te hebben, rees twijfel aan hunne echtheid bij ons op en lieten wij ze derhalve liggen. Een brief van den Heer Victor Hugo, welken wij heden ontvangen, bewijst dat onze voorzigtigheid gegrond was. De uitstekende dichter vergunne ons echter hier bij te voegen, dat wij het misbruik dat men van zijnen naam gemaakt heeft, niet zoo inschikkelijk beoordeelen als hij zelf."

Het blad deelt verder den brief mede, waarin Victor Hugo den dichter van het smeekschrift dank zegt voor de opwekking, gelijk hij het noemt, om zijne stem (van V. Hugo) voor de ter dood veroordeelden te doen hooren. Hij brengt hulde aan de talenten van den dichter en na een blik om zich heen geslagen te hebben en te hebben doen uitkomen dat het schande voor de beschaafde 19de eeuw is, dat de doodstraf zoowel in de oude als nieuwe wereld nog bestaat bij alle partijen: republikeinen, koningsgezinden, Catholieken, Protestanten, dwingelanden en slaven, komt hij tot de conclusie, dat het Belgische volk, het meest vrije der wereld, waar eene onafhankelijke vertegenwoordiging en eene vrije pers bestaat als het orgaan der openbare meening, zich behoort te vereenigen en tegen het voltrekken van het doodvonnis te verklaren, waardoor het zich aan het hoofd der beschaving zal stellen en grooter zijn dan de grootste zijner naburen; de wil van het volk, Gods wil, wordt hier: Hetgeen God wil, wil het volk! De begenadiging van deze ongelukkige ellendigen, zegt de schrijver verder, zou ten gevolge hebben dat de doodstraf als feitelijk in Belgie afgeschaft kon beschouwd worden, daar men zich in elk later geval op dit antecedent beroepen kan, weshalve de regering van zelve verpligt zou zijn tot de wettelijke afschaffing daarvan over te gaan.

— Bij de wapenfabriekanten te Luik moeten zeer belangrijke bestellingen ontvangen zijn uit Spanje, Mexico en Italië. Laatstgenoemd Rijk heeft, naar men in een der Luiksche dagbladen leest, 250,000 geweren ter herstelling toegezonden en order gegeven voor 100,000 nieuwe karabijnen. Mexico wenscht de aangevraagde wapenen tegen Maart aanstaande te ontvangen, maar laatstgenoemde order moet zoo belangrijk zijn, dat hoogstwaarschijnlijk aan dat verlangen geen gevolg zal kunnen worden gegeven.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Zondag 26 Januarij.

Z. M. heeft herbenoemd tot burgemeester van Gassel M. Poos; Mill H. Verstraaten, Beusichem W. F. Kuyk, Zalt-Bommel Mr. P. C. Bijleveld, Hoevelaken C. F. H. Frezie, secretaris dier gemeente; Avenhorn P. Spaans Gz., secretaris dier gemeente; St. Jan-Steen N. J. IJsebaert, Cothen, Doorn, Langbroek en Maarn H. J. Bennekom, secretaris van Langbroek en Doorn; Schinn op Geulle H. M. Dumoiseaux; Wijnandsrade P. J. L'Ortye, secretaris dier gemeente. — Benoemd tot burgemeester van Rimburg P. D. Pelzer, ten einde die betrekking met die van burgemeester van Ubach over Worms te bekleeden. — Eervol ontslagen, op hun verzoek, de nagemelde officieren bij de rustende schutterijen, in Gelderland: J. D. Dijckmeester, 1ste luit.; in Zuid-Holland: A. van der Kolff, 1ste luit.; in Zeeland: J. M. Locker de Bruyne, 1ste luit.; in Groningen: D. Derksema, 1ste luit.; C. H. Quintus, 2de luit.; in Drenthe: J. van Sonsbeeck, majoor-commandant; en bij de rustende schutterijen benoemd: In Gelderland: Tot 1sten luit. C. F. H. Engelen, tot 2den luit. Jhr. C. W. Stern; in Zuid-Holland: Tot 1sten luit. D. Mijs Bzn., tot 2den luit. D. van Weel J.Azn.; in Friesland: Tot 1sten luit.-adj. G. L. de Boer, tot kapt. T. de Vrieze, tot 1sten luit. Mr. J. I. Schotborgh Simon, tot 2de luits. S. Meinesz en J. F. van Dunné; in Groningen: Tot 2de luits. J. Brants en H. Bastiaans, tot 1sten luit. T. Kuiper; in Drenthe: Tot maj.-comm. Mr. H. C. Carsten.

Wij vernemen, dat door den minister van binnenlandsche zaken de volgende bevorderingen bij het dienstdoende personeel bij de staats-spoorwegen heeft plaats gehad: Tot sectie-ingenieurs, de adjunct-ingenieurs J. Leyds, C. C. van Hooff, D. E. F. van Dissel; tot adj.-ingens., de opzigts. der 5de kl. F. C. Bake, A. C. Broekman, S. J. Vermaes, P. J. Troost; tot bouw- en werktuigk. der 2de kl., de hoofd-opzigt. P. van Hoogstraten; tot bouw- en werktuigkundigen der 3de kl, de opzigts. der 5de kl. A. Elink Sterk, H. G. Braams; tot opzigt. der 1ste kl., de opzigt. der 2de kl. J. C. A. van Roosendaal; tot opzigt. der 2de kl., de opzigt. der 3de kl. J. F. P. Kalse; tot opzigt. der 3de kl., de opzigt. der 4de kl. H. J. Lastdrager; verder zijn bij dezelfde beschikking tot schrijvers aangesteld N. de Zwaan en H. W. Mosselman. (*Stoomp.*)

Ten vervolge op de mededeeling, gedaan in de *Staats-Courant* van 20 Febr. 1861, wordt bij deze bekend gemaakt, dat de gouverneur-gener. van Nederl.-Indie is gemagtigd, om in den loop van het jaar 1862, van de op Java aan het gouvernement geleverd wordende producten, aldaar in het openbaar te doen verkoopen 200,000 picols suiker en 50,000 picols koffij, en dat die verkoop zal plaats hebben te Batavia, en wel:

	Suiker.	Koffij.
in het begin van September	75,000 pic.	25,000 pic.
medio October	50,000 〃	
medio December	75,000 〃	25,000 〃

(*Reeds in vele Exemplaren van ons vorig nommer medegedeeld.*)

In de zitting van den gemeenteraad alhier zal Woensdag e. k. het volgende in behandeling worden gebragt: Kennisgeving van burgemeester en wethouders eener ingekomen missive van Heeren Gedep. Staten dezer provincie, daarbij, namens Z. Exc. den minister van binnenl. zaken, de voorwaarden inzendende van de verleende concessie voor de doorgraving van Holland; de daarmede in verband staande ingezonden mededeeling, enz., door den Heer J. G. Jäger, alsook een voorstel van den Heer D. A. van Heemskerck Veeckens te dier zake; de voordragten van burgemeester en wethouders: tot benoeming van eenen ontvanger bij de plaatselijke

aclijnsen en belastingen; tot benoeming van een regent der beide Gasthuizen; omtrent een rekwest van P. M. Favier, Wed. J. C. Franck, om weduwenpensioen; omtrent een rekwest van A. B. Roumen, betreffende het verrigten van stads-loodgieterswerken; en naar aanleiding van een nader adres van schoolhouders van bijzondere scholen der 2de klasse; cene voordragt van de commissie voor de strafverordeningen tot wijziging en nieuwe vaststelling der verordening op de straat-politie; een rapport van de commissie voor de publieke werken op de voordragt van burgemeester en wethouders tot verbetering van het openbaar verkeer in het oude gedeelte der stad; en een rapport van de commissie wegens aanvragen om restitutie of afschrijving van plaatselijke directe belasting.

Zelden waren wij in de gelegenheid een openbaar concert bij te wonen dat, als het door den Heer van Bree op Vrijdag ll. in Odéon gegeven, een zoo algemeen gunstigen indruk op alle aanwezigen achterliet. Uit ieders mond sprak de meeste lof, zoowel wat de keus van het programma als de voortreffelijke uitvoering betrof, en wij aarzelen dan ook niet te verklaren, dat de jeugdige toonkunstenaar, die zich met hart en ziel op zijne belangrijke onderneming toelegt, den dank verdient van een iegelijk, die het met de kunst in ons vaderland wel meent. De schitterende concert-ouverture in Es van J. B. van Bree, als eerste nommer, werd met ongemeen veel kracht, vuur en gelijkheid afgespeeld en het overnemen van het hoofdmotief heerlijk gefugeerd, geschiedde door de verschillende instrumenten regt verdienstelijk. De hobo, die niet bijzonder gelukkig was, maakte hierop eene uitzondering. Aan eene ouverture van onzen uitstekenden Delftschen componist J. C. Boers, voor de eerste maal in Nijmegen ter gelegenheid van het zangersfeest ten gehoore gebragt, viel eene vlekkelooze uitvoering ten deel en besloot op aangename wijze het eerste deel. Zonder in groote bijzonderheden omtrent dit werk te kunnen treden, mogen wij, ondanks den grooten lof die daaraan toekomt, zoowel wat stijl als instrumentatie betreft, niet verzwijgen, dat eenige motieven ons veroudert toeschijnen, en dat de geheele compositie voor eene ouverture wel wat gerekt is. De finale echter, pompeus en vol effect geschreven, en met kolossale kracht uitgevoerd, miste den gewenschten indruk niet op de vergadering, die onder de uitbundigste toejuichingen den begaafden toonzetter tot tweemaal toe terugriep. Het tweede deel werd met een grootsch werk, de Prometheus, eene Symphonische Dichtung van den beroemden Frans Liszt, geopend. Veel is in den laatsten tijd voor en tegen de meer of mindere verdiensten van Liszt, Berlioz, Wagner en hunne navolgers gesproken en geschreven. Zonder ons in den strijd te willen mengen, wenschen wij echter hunne tegenstanders, die eene verbittering en vijandschap jegens hen en hunne rigting aan den dag leggen, waarover de onpartijdige toeschouwer verbaasd staat, te doen opmerken, dat eenzijdigheid in al wat kunst en smaak betreft nooit verstandig, maar altijd te laken is. Wij herinneren ons daarbij de navolgende anecdote. Na eene uitvoering der onnavolgbare Jupiter-Symphonie vroeg Mozart den Keizer Joseph II zijn oordeel over dit werk en kreeg van dezen, die toch voor zijn tijd een uitstekend liefhebber was en aan wien de Duitsche muziek zeer veel verschuldigd is, tot antwoord: »Recht hübsch (hübsch!? en dat van de Jupiter-Symphonie) mein lieber Mozart, aber zu viel Noten, waarop de geniale componist, die op zijne krachten vertrouwde, bedaard antwoordde: »Keine einzige zu viel, Sire!" Ten aanzien van den Prometheus verhelen wij niet dat dit werk voor de eerste maal alhier onder directie van den Heer Hans von Bülow waarlijk voortreffelijk opgevoerd, zeer veel schoons en verstaanbaars bevat, maar over het algemeen zoo origineel geschreven is, dat eene meermaal herhaalde voordragt alleen tot een volkomen begrip kan leiden. De grootsche Tannhäuser ouverture met eenige door Richard Wagner zelf aangebragte verkortingen was een trotsch en glansrijk besluit van het programma en werd met veel vuur en kracht vooral in de eindmaten uitgevoerd.

Wij komen tot de solisten van dezen genotvollen avond, Mej. Cornelie Frosschart en de Heer Hans von Bulow. Eerstgenoemde beviel ons in de voordragt van Beethoven's concert aria Ah! Perfido! slechts matig; haar stemgeluid was wel is waar zuiver, maar soms gevoileerd, in hare voordragt koud en zonder kleur. De beide liederen van Nicolaï in het tweede deel, het een »O, sieh mich nicht so lächelnd an," zoo treurig en vol diepen weemoed, het andere »Ich muss hinaus, ich muss zu Dir," zoo vol vuur en hartstogt, maakten evenmin bijzonderen indruk.

De vorst der pianisten-wereld, de vermaarde Hans von Bülow, die, in Felix Meritis een zoo buitengewonen bijval mogt ondervinden, spreidde dezen avond zijne uitstekende virtuositeit, zijne glansrijke, smaakvolle en poëtische voordragt ten toon, in een capriccio voor piano met orkest op thema's uit Beethovens Ruinen von Athen, gearrangeerd door Liszt, in eene Prelude en Fuga van A. Rubenstein in Liszts concertwals over thema's uit Faust en op verzoek van den concertgever in het andante en allegro van de Appassionata Sonate van Beethoven, een zijner keurigste werken voor kamermuziek. De geestdrift der toehoorders bij dit zielvol en nooit gehoord spel was onbeschrijfelijk. Tot driemaal toe en onder het aanheffen van fanfares werd von Bulow teruggeroepen. Wij wenschen met velen dat zijn vertrek geen vaarwel maar een tot wederziens moge zijn. De prachtige concertvleugel uit de fabriek van C. Bechstein te Berlijn voldeed weder uitmuntend en is naar wij vernemen door onze stadgenooten de Heeren Gebrs. Roothaan aangekocht.

De vereeniging Zanglust, onder directie van den Heer Martyn Sieveking, van wier uitvoeringen wij bij verschillende gelegenheden met lof gewaagden, is voornemens op Zaturdag 15 Febr. in het locaal de Vereeniging in de Warmoesstraat een concert te geven, ten voordeele van de algemeene armen dezer stad. De vereeniging, die eene schoone kunst wil dienstbaar maken aan de bereiking van een edel doel, verdient hulde en medewerking, waaraan wij hopen dat het haar niet zal ontbreken.

Als eene bijzonderheid kan gemeld worden, dat Alida Hoos, wed. van Theodorus Spisbaard, den 23sten dezer alhier in den hoogen ouderdom van 101½ jaar overleden is. Zij werd van 15 April 1844 in het gesticht St. Bernardus verpleegd. (*Tijd.*)

HULHUIZEN, 24 Jan. Open water.
NIJMEGEN, 24 Jan. Open water.
PANNERDEN, 24 Jan. Zeer weinig drijfijs.
ARNHEM, 24 Jan. Bijna geen drijfijs.
WESTERVOORT, 24 Jan. Weinig drijfijs.
VREESWIJK, 24 Jan. De Lek voor een vierde met drijfijs.
KAMPEN, 24 Jan. Boven de brug het ijs vast; beneden open water.
KEULEN, 25 Jan. Tamelijk veel drijfijs. Het ijs bij Bacharach is eenige malen in beweging geweest en zit thans vast van Kammereck tot Rheindiebach. (*Staats-Ct.*)

Men schrijft aan de *Twentsche Courant* uit Hengelo: Aan de westzijde van onze plaats heeft, sedert ongeveer een vierde eeuw, een monument geprijkt van den practischen zin van ons volk; eene weegbrug, om zoo ten naasten bij het gewigt van een beladen voertuig te bepalen. Met dit instrument, dat aan ons rijk wel eene halve ton gouds heeft gekost, hoofdzakelijk door gedurige herstellingen en als dood kapitaal, is éénmaal een wagen gewogen geworden. Dat monument is thans van daar verdwenen, *sic transit gloria mundi*, maar aan de noordzijde van ons dorp vindt gij nu eene dergelijke machine terug. De gevoelens. die er, onder het zien verrijzen van dit meesterstuk, opwelden in de borst dergenen, die zich eenmaal aan de uitspraak dezer weegmachine zouden hebben te onderwerpen, onverschillig of haar oordeel regt of onregt ware, die gevoelens zijn zeker niet van de aangenaamste soort geweest. Men kan zich in ons vrije Nederland zoo noode verzoenen met dergelijke maatregelen van beperking en inkrimping der vrijheid.

Een eerste gevolg van de geplaatste weegbrug is, dat onze vrachtrijders hunne zware, voor twee paarden ingerigte wagens, aan kant kunnen zetten en zich anderen moeten aanschaffen.

Eene depêche uit Triëst van 24 dezer, des namiddags, meldt, dat de van Alexandrië verwachte Lloyd-stoomboot, met den jongsten overlandpost uit Indië en China, aldaar was aangekomen.

Uittreksel uit een door Zr. Ms. consul te Sevilla ingezonden rapport over 1861. De gesteldheid van den handel is nagenoeg dezelfde geweest als in het voorafgaande jaar en de prijzen der voornaamste artikelen van uitvoer zijn algemeen hoog geweest. De olijfolie heeft gedurende het grootste gedeelte van het jaar buitengewoon hooge prijzen gegolden, want de oogst was slecht geweest; de prijzen hebben gevarieerd tusschen 50 en 64 realen per arroba. De olie van den nieuwen oogst is lager en daarvoor wordt niet meer dan 47 à 48 realen bedongen. De oogst is vrij goed uitgevallen en het is niet onmogelijk, dat de prijzen nog meer dalen. Intusschen kan in dit artikel niets voor buitenslands gedaan worden en de uitvoer uit deze haven bepaalt zich tot hetgeen noodig is voor de consumtie der Spaansche kust en der Antilles. Ofschoon de graan-oogst boven het middelmatige is geweest, zijn de prijzen niet gedaald; integendeel werd in het begin van den oogst, toen men voor eenen oorlog vreesde, buitengewoon veel op speculatie gekocht, hetgeen ten gevolge had dat de goede kwaliteiten van tarwe met 65 à 70 realen per fanega betaald werden. Ook de prijzen van garst en maïs bleven hoog, zoodat aan uitvoer naar den vreemde niet te denken viel. De wijn-oogst is te Xeres en San Lucar niet overvloedig geweest; dit is echter ten deele goedgemaakt door de ruime opbrengst van de lagere gedeelten dezer streek, waarvan de wijnen zeer voor den uitvoe gezocht zijn. De fruit was overvloedig en van goede kwaliteit, maar is ten gevolge van de vele regens ongeschikt ter verzending geweest. Van metalen en ruwe ertsen hebben uit deze haven eenige verschepingen naar buiten 's lands plaats gehad; evenwel is veel lood, enz. naar Alicante gegaan, werwaarts de verzending uit het binnenland over den spoorweg gemakkelijker is. De handel in andere artikelen, zoo als kurk, wol, enz., heeft den gewonen loop gevolgd; het eerste dier artikelen wordt intusschen meer en meer van belang, daar zeer uitgestrekte bosschen in het binnenland nieuw in exploitatie gebragt zijn. De vrachten zijn over het algemeen laag geweest, uit hoofde van de hooge prijzen der waren; intusschen hebben de meeste Nederlandsche schepen, die deze haven bezochten, alhier lading gevonden; andere zijn in ballast naar Huelva gegaan om erts te laden. De invoer is vrij belangrijk geweest wat betreft timmerhout, ruw ijzer, steenkolen en cooks, voor de alhier gevestigde fabrieken en voor de spoorwegen. Een goed deel dier artikelen is aangebragt door de Nederlandsche schepen, die in den loop van het jaar hier aangekomen zijn.

LEYDEN, 25 Jan. In den avond van Donderdag den 23sten jl. overleed alhier, (reeds kort gemeld) op 55-jarigen leeftijd, de hoogleeraar W. H. de Vriese, doctor in de medicijnen en in de wis- en natuurkunde, ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, en sedert ruim zestien jaren in bovengenoemde betrekking aan de Leidsche hoogeschool verbonden.

Aanvankelijk ook als practiserend geneesheer te Rotterdam werkzaam, wijdde hij echter met voorliefde, en later uitsluitend, zijne krachten aan de beoefening der kruidkunde, in welk vak van wetenschap hij eerst het lectoraat aan de klinische school te Rotterdam, vervolgens het hoogleeraarambt te Amsterdam en eindelijk te Leyden bekleedde. Zijne talrijke geschriften verwierven hem een gevestigden naam onder de kruidkundigen van Europa, met vele van welke hij in levendige betrekking stond. Vele stukken van zijne hand vindt men in het Tijdschrift voor Natuurlijke Geschiedenis en Physiologie, dat hij (1834—1845) met den hoogleeraar J. van der Hoeven uitgaf, en in het Nederlandsch Kruidkundig Archief, dat hij, na het eindigen van genoemd tijdschrift, in vereeniging met andere kruidkundigen redigeerde. Inzonderheid hield hij zich bezig met den plantengroei van onze bezittingen in de tropische gewesten. Hij bevorderde de wetenschappelijke bewerking van het materiaal dat door Junghuhn, Reinwardt en anderen in die streken was verzameld, en nam zelf een belangrijk deel van dien arbeid op zich. Over sommige soorten en groepen van planten gaf hij bijzondere onderzoekingen in het licht, getuige b. v. zijne monographie van soorten van het zoo merkwaardig geslacht Rafflesia, en die der Marattiaceën, gezamenlijk met den hoogleeraar Harting bewerkt. Voortdurend was zijne aandacht gevestigd op die gewassen, welke nuttige voortbrengselen voor geneeskunde, handel of nijverheid opleveren. Zijne bemoeijingen ten opzigte der vanille-cultuur op Java, zijn belangrijk aandeel in de zaak der overplanting van den kina-boom in die gewesten, zijne onderzoekingen omtrent den kampher-boom van Sumatra en meer dergelijke zijn bekend. Geheel in de rigting van zijn streven viel derhalve de zending, welke hem, nu ruim vier jaren geleden, werd opgedragen, en waarin hij belast werd met een onderzoek der cultures in onze Oost-Indische bezittingen. Hij vertrok den 21sten October 1857 en keerde, na zijne zending gelukkig volbragt te hebben (een kort overzigt zijner reis werd vroeger in den Letterbode, 1861, N°. 10, gegeven,) den 2den Maart van het vorige jaar in het vaderland en in den kring der zijnen terug. Hier wachtten hem droevige verliezen. Nauwelijks een paar maanden na zijne terugkomst ontviel hem zijne echtgenoot, weinig later trof hem het verlies van zijn eenigen zoon. Zijne eigene gezondheid was sedert het verblijf in de Indiën geknakt, en hij bleef lijdende, totdat hij eindelijk, nog geen jaar na zijne terugkomst, bezweek.

Hoewel terneergedrukt door droevige ervaring en door ligchamelijk lijden ondermijnd, bleef hij tot nabij zijn uiteinde werkzaam; in het openbaar hebben zijne verhandeling in de academie van wetenschappen (over de Minjak Tangkawang) en zijne rede, den 28sten Nov. te Leyden uitgesproken, van zijn onvermoeiden ijver getuigenis afgelegd. De wetenschap verliest in hem een ijverigen en kundigen beoefenaar; niet zonder diepen weemoed kan men bedenken, hoe weinig levensvreugde hem is mogen te beurt vallen na de lange scheiding van de zijnen, en hoe hij de vele en belangrijke bouwstof, met groote inspanning, ja ten koste zijner ligchaamskrachten bijeengebragt, bijna onaangeroerd heeft moeten achterlaten. (*L. Ct.*)

— Naar men verneemt, is door de boekhandelaren van den Heuvel en van Santen alhier, vooloopig gestort bij de Heeren de Heyder & C°., eene som van *f* 1000, als een gedeelte der opbrengst van het door hen ten voordeele van de werklieden der katoenfabriek uitgegeven gedicht van den student van Bommel Suyk, »een dag op den Karmel."

DORDRECHT, 25 Jan. Heden morgen was er op de hoogte van 's Gravendeel geen ijs. In de Kil en voor de Steenekamer was het sterk opeen geschoven. Aan de veeren van Zwijndrecht en Papendrecht was de overtogt moeijelijk. Heden ten ongeveer 2 ure is het ijs gedeeltelijk los geraakt en weder blijven zitten, met eenige open vakken, van het Zwijndrechtsche veer tot het groote hoofd. Ten 3 ure heden namiddag zag men een zeilschip in den Noord, doch het is teruggekeerd, daar er geene mogelijkheid was om de stad te bereiken. Van af de stad tot in de Noord was toen weder geen ijs. Tot 5 uur bleef de overtogt niet gemakkelijk.

KINDERDIJK, 24 Jan. Den 20sten dezer is alhier op de scheepstimmerwerf van den Heer F. Kloos, in tegenwoordigheid van bestuurderen der Zwolsche stoombootmaatschappij, met het beste gevolg te water gelaten een nieuw ijzer raderstoomjagt genaamd Stad Zwolle, gebouwd voor rekening van voornoemde maatschappij; de machines van zestig paardenkrachten zijn vervaardigd in de fabriek der Heeren D. Christie en Zoon, te Delfshaven.

DELFSHAVEN, 25 Jan. De rivier de Maas voor deze stad is in zoo verre van het ijs bevrijd, dat zich heden een schipper met zijn vaartuig van hier naar Rotterdam heeft kunnen begeven.

HELDER, 24 Jan. Onder het alhier verblijf houdend garnizoen heerscht de griep op eene zoo geweldige wijze, dat de gewone dienst slechts moeijelijk kan worden verrigt en er localen voor de lijders hebben moeten worden ingerigt. Ook onder de ingezetenen komen vele dezer gevallen voor.

NIEUWEDIEP, 23 Jan. Naar men verzekert is door het departement van marine bepaald, dat voortaan de schepelingen beneden den rang van onder-officier niet meer zullen mogen huwen. (*Arnh. Ct.*)

* NIEUWE DIEP, 25 Jan. Naar wij vernemen zullen de stoombooten tusschen het Nieuwe Diep en Amsterdam vice versa op Maandag a. s. hunne dienst hervatten. Gisteren zijn reeds drie sleepbooten het Noord-Hollandsche kanaal gepasseerd.

* ARNHEM, 25 Jan. De gemeenteraad heeft heden besloten, niet te treden in het voorstel van den Heer de Heus, tot wijziging van het nieuwe concept-contract, betreffende de gazverlichting in deze gemeente, zoodat de onderhandelingen dienaangaande zijn afgesprongen en het oude contract tot aan de expiratie (in 1869) in stand zal blijven, tenzij de Heer de Heus met andere voor de gemeente meer aannemelijke voorstellen voor den dag mogt komen. Tevens heeft de raad besloten, van het besluit van Gedep. Staten, houdende weigering der goedkeuring op het raadsbesluit tot regeling der zaken van de algemeene begraafplaats, bij den Koning in beroep te komen.

HARDERWIJK, 25 Jan. Wij kunnen verzekeren, dat aanstaanden Dingsdag met het leggen van de aardenbaan voor den spoorweg in deze gemeente een aanvang zal gemaakt worden. (*O. W.*)

* FREDERIKSOORD, 24 Jan. De onderwijskwestie in de kolonie der maatschappij van weldadigheid is, voor zooverre de scholen onder Vledder en West-Stellingwerf zijn gelegen, nog niet geheel opgelost. Met de gemeente Steenwijkerwold heeft het bestuur der maatschappij eene voorloopige schikking voor den tijd van één jaar getroffen, zoodat de scholen daar ook ongestoord geopend zijn gebleven. Men verneemt, dat de regering thans tusschenbeide is getreden, om de beide andere gemeenten te gelasten voor het onderwijs zorg te dragen, zoo als de wet op het lager onderwijs voorschrijft. Is dit zoo, dan zullen de gemeenten, die het op het uiterste hebben laten aankomen en van geene schikking wilden weten, thans misschien minder voordeelige voorwaarden kunnen bedingen dan vroeger, toen hun door het bestuur der maatschappij, het vrije gebruik en het voortdurend onderhoud der schoollokalen, onderwijzerswoningen, enz. is aangeboden. Hoe dit ook zij, de commissarissen der maatschappij van weldadigheid toonen reeds nu, dat de maatregel, die aan den eenen kant tot bezuiniging leidt, hen aan de andere zijde de gelegenheid opent om eene meerdere zorg te besteden aan de verdere zedelijke ontwikkeling der koloniale jeugd. De oprigting eener school voor hand- en werkkundig teekenen is hiervoor het bewijs. Een vijftigtal jongens en ook meer gevorderden in leeftijd, meest allen toekomstige timmerlieden, ontvangen daar, onder leiding van den opzigter der gebouwen W. van Enst Jr., onderrigt in een vak, dat hen op lateren leeftijd van het uitgebreidste practische nut kan zijn. Ook is er sprake van het ontbieden van een kundigen ploegknecht, die meer bepaald aan de koloniale jeugd de behandeling van den ploeg en van de minder algemeen in gebruik zijnde landbouwwerktuigen, zal leeren. Door een en ander bewijst het bestuur der maatschappij van weldadigheid genoegzaam, dat het zich niet alleen het stoffelijke welzijn der bevolking aantrekt, maar vooral ook hare zedelijke belangen wil bevorderen. De kolonist wordt dan ook niet meer zoo als vroeger verketteld. Alleen aan zijne eigen vlijt en oppassendheid, gepaard aan spaarzaamheid, heeft hij thans zijne meerdere welvaart te danken. Hij kan die welvaart als vrijboer bereiken, want er zijn nu reeds ongeveer tachtig gezinnen, die zich in het bezit van een of meer koeijen mogen verheugen. Streng wordt echter de luiheid gestraft en al moge dit dan ook niet overeenkomen met het verlangen van hen, die liever worden onderhouden, zonder eenigen arbeid te verrigten, gelooven wij, dat alleen de toepassing van het beginsel, »die niet werkt zal niet eten," het voortdurend bestaan der maatschappij van weldadigheid kan verzekeren.

ZWOLLE, 23 Jan. Gisteren en eergisteren hebben de troepen van ons garnizoen zich in schaatsenrijden geoefend, en onderscheidene militaire exercitiën op schaatsen uitgevoerd, waartoe door de HH. officieren met veel beleid het commando gevoerd werd, zoodat alles zonder eenige de minste ongelukken afgeloopen is.

* ZWOLLE, 25 Jan. Eergisteren was op de rivier de IJssel, bij het Katerveer weinig drijfijs, en gisteren was de rivier geheel en al vrij zoodat postkarren en diligences, zoo mede vrachtkarren en wagens ter gelegenheid van den week marktdag ongehinderd konden worden overgezet.

Gisteren avond kwam er berigt dat de rivier bij Deventer vast zat; de veerman aan het Katerveer gaf aan twee zijner knechten last om wanneer gedurende den nacht ijs gezien werd, hem dadelijk te wekken, ten einde berigt naar den Eijkelboom (een herberg tusschen Zwolle en Elburg) te zenden, en den Hollandschen post en de diligences te waarschuwen. Tegen 3½ ure kwam veel ijs af, en omstreeks 4 ure begaven zich twee mannen in eene boot, ten einde naar de Eykelboom te gaan. Het ijs kwam intusschen met zooveel geweld en in zoo groote massa, dat al spoedig de boot en de mannen uit het oog waren verloren. Niettegenstaande hun hulpgeschreeuw konde in het eerst niets ter hunner redding worden aangewend, maar toen het licht was omstreeks 7 ure, is het na vele vruchtelooze pogingen gelukt een kabel in de boot te werpen, daarna is met veel gevaar een ketting uitgebragt en zijn de beide mannen tegen 8 ure, tusschen het Katerveer en Zalk, wederom op den vasten wal geraakt. Gedurende dezen voormiddag is veel drijfijs gepasseerd, en ten 1 ure heeft het ijs zich vastgezet; zoover het oog reikt is het een ijsveld.

KAMPEN, 24 Jan. Deze week traden bij het instructie-bataillon weder om 35 jongelingen in dienst. Aangezien ieder kwartaal een honderdtal wordt aangenomen en in het laatst van Februarij of begin der maand Maart e. k. eene overplaatsing van een groot getal korporaals-titulair naar de onderscheidene regimenten infanterie verwacht wordt, zullen nog in het 1ste kwartaal dezes jaars een zestigtal jongelingen bij het instructie-bataillon geplaatst worden.

KAMPEN, 25 Jan. Terwijl zekere Hoesbergen zich heden morgen op den omgang van den houtzaagmolen van den Heer W. J. Swart, alhier bevond en een der wieken met zijne handen vasthield, bragt de molenaar, zulks niet vermoedende, den molen in gang met dat ongelukkig gevolg, dat Hoesbergen, zich vasthoudende, naar de hoogte ging. Eindelijk zich loslatende, is hij op een der naast bij zijnde huizen neêrgekomen en door het dak gevallen. Hij moet zich erg bezeerd hebben, doch tot ieders verwondering met een armbreuk er afgekomen zijn.

MEPPEL, 24 Jan. In de heden gehouden vergadering van den gemeenteraad is o. a. behandeld de zaak van de beurtschippers, waaromtrent door den raad in Oct. jl. het besluit is genomen, dat door hen geen handel mag worden gedreven. Uit de met andere gemeentebesturen gevoerde correspondentie bleek het, dat de deze in het algemeen niet gezind waren om tot die bepalingen toe te treden, ook Amsterdam niet, waarmede men het bepaaldelijk had te doen. De raad heeft daarop dat besluit ingetrokken, maar besloten om aan den beurtschipper J. van Urk, varende tusschen hier en Amsterdam, te verbieden, zijnen handel voort te zetten, zullende hij bij weigering daartoe als beurtschipper worden ontslagen, en zulks zal ook van toepassing zijn op alle andere beurtschippers, zoodra een misbruik van hen ten dezen aanzien blijkt.

* 's HERTOGENBOSCH, 25 Jan. Door W. Kalberg alhier is concessie gevraagd tot het in werking brengen eener schroefstoombootdienst van deze stad op Helmond vice versa en door L. de Ruijter en J. A. van Wijk Pastoor, te Tiel, voor eene stoombootdienst tusschen Arnhem en 's Hertogenbosch vice versa.

* 's HERTOGENBOSCH, 26 Jan. Aan den Heer J. J. van der Pas, sedert 30 Jaren ontvanger en amanuensis der godshuizen en voor de algemeene armen alhier, op 31 Dec. ll. op zijn verzoek eervol ontslagen, is door het collegie van regenten van de godshuizen en der algemeene armen alhier, een rijke en hoogst fraaije zilveren inktkoker vereerd, als een bewijs van opregte hulde voor zijne belangrijke en trouwe diensten gedurende 30 jaren den algemeenen armen bewezen. Het inktkoker dat in compositie en bewerking schoon kan genoemd worden, is uit de fabriek van den Heer L. J. Straatman alhier.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN, 26 Jan. ten 8 ure Voormiddags

PLAATSEN.	Barometer. Millimet.	WIND. Rigting.	WIND. Kracht	Temperat. Celsius	TOESTAND DER LUCHT.	TOESTAND DER ZEE.
Groningen.	+ 5 8	W.	0.5	+ 0.8	—	—
Helder....	+ 6.2	W.	0.6	+ 3.1	—	—
Maastricht	+ 5.9	W.	2	+ 3.2	—	—
Vlissingen.	+ 6.2	W.N.W.	4.5	+ 3.0	—	—
Hartlepool.						
Portsmouth						
Plymouth..						
Havre.....	+ 6.7	O.	5	+ 5.2	schoon.	kalm.
Brest......	+ 5.9	Z.O.	0	+ 4.2	bewolkt, ijzel.	id.
Parijs.....	+ 1.9	W.	5	+ 2.4	schoon, damp.	—

Grootste verschil in barometer-afwijking, in Nederiand 0.4; in het geheel 4.8 mm.

LAATSTE BERIGTEN.

RAGUSA, Zaturdag, 25 Januarij.

Derwisch pacha is te Poglizza aangekomen. De opstandelingen trokken terug zonder weerstand te bieden, en staken de huizen in brand, welke echter door de Turksche troepen gedeeltelijk werden gered.

Luca Vucalowich is bij den Vorst van Montenegro in ongenade.

KOPENHAGEN, Zaturdag 25 Januarij.

In de Koninklijke boodschap bij de opening van den rijksraad, wordt gezegd, dat de hoop op het weder aanknoopen van den band tusschen Holstein en de overige deelen des rijks nog niet verwezentlijk is, maar dat de regering thans gegronde uitzigten daarop heeft. Tevens wordt daarin het vertrouwen uitgedrukt op eene vereffening der moeijelijkheden ten aanzien van Sleeswijk en worden onderscheidene verbeteringen in de organisatie des rijks, alsook een ontwerp tot hervorming der toltarieven toegezegd.

TURYN, 25 Januarij.

De Turynsche *Gazzetta* spreekt het berigt tegen, hetwelk door de *Wiener Presse* medegedeeld en door de *Opinione* overgenomen was, betreffende een vertoog tegen Oostenrijk, door het Italiaansche gouvernement tot Frankrijk gerigt, betreffende de laatste manifestatien te Verona.

Volgens berigten uit Napels is de bende van Gargano uiteen gedreven en zijn daarbij 24 roovers gedood.

De municipaliteit van Torre del Greco heeft geprotesteerd tegen Frans II, wegens den onderstand, dien hij, door tusschenkomst van den aartsbisschop Sforza, aan de slagtoffers der laatste uitbarsting van den Vesuvius heeft toegezonden. De municipaliteit verklaart dien onderstand niet te mogen aanvaarden, omdat die afkomstig was uit handen die met het bloed der burgers bevlekt zijn. Dit protest is door al de leden der municipaliteit en door de nationale garde onderteekend.

PER TELEGRAAF.

LONDEN, HEDEN, Zondag 26 Januarij.

De *Observer* meldt, dat niettegenstaande de vergunning, door den Heer Seward verleend, om de Engelsche troepen door Maine te laten trekken, het evenwel waarschijnlijk is, dat die troepen over Engelsch grondgebied naar Canada zullen gaan.

MOSTAR, HEDEN, Zondag 26 Januarij.

Nadat de insurgenten het voorstel van Omer Pacha betreffende eene amnestie categorisch hadden verworpen, is Derwisch Pacha met 11 bataillons en alle ongeregelde troepen uit Trebigne opgebroken, om den straatweg van Ragusa vrij te maken voor den toevoer van proviand, en Zubzi krachtdadig aan te tasten, dat inmiddels door de insurgenten werd ontruimd.

PARIJS, HEDEN, Zondag 26 Januarij.

De *Moniteur* deelt mede, dat het wetsontwerp betreffende de facultatieve conversie aan den raad van state is onderworpen. De in dertig jaren aflosbare obligatien zijn in de conversie begrepen.

TWEEDE DEPECHE.

De *Constitutionnel* meldt het volgende: De Mexikaansche generaal Almonte bevindt zich op dit oogenblik in Belgie, alwaar hij de onderhandelingen voortzet betreffende de komst tot den Mexikaanschen troon van den aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk. Hij zal de Fransche expeditie vergezellen en menige goede inlichting kunnen geven.

DERDE DEPECHE.

Te Cadix zijn gisteren berigten ontvangen uit Vera-Crux van 26 December. Zij melden o. a., dat Gasset de in- en uitgaande regten bleef heffen ten voordeele van Spanje, Engeland en Frankrijk. De generaal Solano was op eene schitterende wijze ontvangen door den Franschen admiraal en door den generaal Prim, die voornemens waren den 3den Januarij te vertrekken. Er was een gerucht in omloop dat de Mexikaansche regering een voorstel in verzoenenden geest zou doen. De Mexikaansche wetgevende kamers waren gesloten en aan den voorzitter was zoo noodig het nemen van buitengewone maatregelen opgedragen.

TEXEL, HEDEN, Zondag 26 Januarij.

Binnen: Alida, Peper, Bordeaux.

ZALT-BOMMEL, HEDEN, Zondag 26 Januarij.

Van Kaspers Hoef tot Oudeveer, van Hedelveer tot Andel en op meerdere plaatsen is de Maas digt. Het verval te Andel is 1 el. De overvaart te Hedel gaat geregeld. De waterstand alhier is 3.10 el; was in 24 uren 10 duim.

HANDELSBERIGTEN.

SCHIEDAM, 25 Jan. Rogge: Verkocht 148/2 ℔ Petersb. *f* 261 6/w.; 146/2 ℔ Archangel *f* 253 contant.

LEYDEN, 25 Jan. Boter p. ¼ vat, 1ste kwal. *f* 53 à 57, ditto 2de *f* 50 à 52; dito per ℔ *f* 1.32½ à 1.42½ en *f* 1.25 à 1.30.

LEEUWARDEN, 24 Jan. De ingevallen dooi was de oorzaak dat heden zeer weinig graan was aangevoerd. Op monster waren dien ten gevolge de aanbiedingen ook minder talrijk en besteedde men voor Tarwe, door meerdere vraag, hoogere prijzen; 72, 74 ℔ puike ƒ9.20, 10; 69, 71 ℔ knappe ƒ8.20, 8.75; 68, 72 ℔ geringere en blaauwpuntige ƒ7.80, ƒ8, 8.80; roode 76 ℔ puike ƒ10.80. Rogge zonder handel. Boekweit alleen aan benoodigden met eenige vraag verkocht, 68, 69 ℔ Fries. Zand ƒ7.50.80. Winter-Garst aan pelderij hooger verkocht, 60, 62 ℔ ƒ5.80, 6, 6.20; Zomer dito weinig aangeboden, 60, 61 ℔ ƒ5.15.30. Haver in een doen met goeden kooplust, 48, 50 ℔ fijne ƒ3.75 a 4.05; 44, 47 ℔ korte voer ƒ3.25.60; 40, 42 ℔ lange voer ƒ2.90 a 3.10; Boter ƒ57.

De aanvoer en bestede prijzen aan de Veemarkt waren heden als volgt: 264 Runderen, als: 105 vette Koeijen ƒ115 a 230; 10 vare dito ƒ70 a 160; 10 Vaarzen ƒ80 a 130; 94 Ossen ƒ105 a 195; 19 Stieren ƒ45 a 160; 26 vette Kalveren ƒ12 a 40; 37 vette Varkens ƒ45 a 115; 59 Schapen, als: 28 vette Schapen ƒ14 a 25; 31 Lammeren ƒ5 a 14; 3 Werkpaarden ƒ20 a 50. Alle soorten goed prijshoudend.

GRONINGEN, 24 Jan. Sedert Woensdag is hier eene zachte dooi ingevallen, waardoor de aanvoer van Granen heden nog weder geringer was. Tarwe zeer weinig ter veil en hooger verkocht. Rogge bijna niet in omgegaan. Boekweit aan cons. tot goed vorige prijzen. Garst aan pelders als voren. Haver in alle soorten tot vorige prijzen verkocht. Boonen weinig aangeboden. Raapolie ƒ41½. Lijnolie ƒ33.

DEVENTER, 24 Jan. Heden waren de prijzen als volgt: Tarwe ƒ10 a 12.50; Rogge ƒ8 a 8.70; Boekweit ƒ7 a 8; Garst ƒ5.50 a 6.25; Haver ƒ3 a 3.50; groene Erwten ƒ11.75 a 12.25; Paardenboonen ƒ8 a 8.25, alles per mud; Boter ƒ24 a 26 per ⅛ ton.

MIDDELBURG, 23 Jan. Er ging heden in den graanhandel al zeer weinig om, en ofschoon de consumptie alleen kocht om in hare behoefte te voorzien, zoo moest zij echter voor de puike Walch Tarwe 25 c. per mud boven vorigen weekprijs betalen, daar houders algemeen hooger hielden en niet lager wilden afgeven. Rogge, Garst, Erwten en Boonen waren prijshoudend; weinig is echter daarin gedaan daar er geen de minste vraag voor verzending bestond. In de prijzen van den Olie noch van de Koeken is verandering op te geven. Men beschouwt de plaats gehad hebbende vorst als hoogst welkom geweest, ter verdrijving en dooding der menigte van veldslakken.

ANTWERPEN, 25 Jan. *Koffij* voortdurend zeer vast, terwijl van lieverlede zich meer vraag begint te vertoonen. Uit de eerste hand werden heden ca. 300 b. Brazil afgedaan; ord. Java wordt betaald met 48½ en goed ord. met 49 c. — Ruwe *Suiker* zonder levendige vraag, de stemming voor het artikel blijft evenwel zeer vast; ook in geraffineerd was de omzet deze week uiterst beperkt. — *Tabak* stil. — *Rijst* blijft goed gestemd en gaf aanleiding tot eenigen omzet voor behoefte; ook werden eenige partijen voor uitvoer gedaan. Voor Moulmain Voorloop is ƒ10¾ bedongen; van Carolina Rijst werden heden 10 v. met den hoogen prijs van ƒ20½ betaald. — *Terpentijnolie* werd deze week van ƒ38.40 verhandeld. De stemming is heden flaauwer, een partijtje van 3000 kil. Fransche werd tot lager prijs afgedaan. — *Granen:* Tarwe zonder handel; Rogge werd verkocht tot ƒ8⅝ voor Taganrog zeilende, ƒ9 a 9¼ voor Amerik. en ƒ8½ voor Odessa.

AALST, 25 Jan. *Hop:* Ter markt van heden werden 41 zakken verkocht van fr. 100 a 106 n. kwal.

DANTZIG, 22 Jan. Aan de Granenmarkt waren heden voor Tarwe de gisteren bestede prijzen moeijelijk te bedingen; de omzet bepaalde zich tot ca. 40 last. Van Rogge werden 50 last op levering April en Mei tot 365 fl. verhandeld. Witte Erwten 354 fl.

PETERSBURG, 17 Jan. In *Talk* gaat niets om; men vraagt voor 1a. gele in loco 51 r., doch men biedt niet meer dan 50 r; op levering in Aug. wordt het artikel op 49 r. gehouden. — *Potasch* stil; per Julij vraagt men 25 r. met voorschot. — *Hennep:* Hiervan zijn ca. 100 ton rein afgedaan tot 31 r. per Junij en Julij, halfrein met 10 en 5 cop. handgeld. — *Lijnzaad* houdt men op 11¼ r. — *Wisselkoers* op Amst. 165, 165¾.

LONDEN, 24 Jan. *Suiker:* De stemming was heden vast; van W.-Ind. soorten werden 1201 v. geplaatst, makende een totalen omzet gedurende de week van 2824 v.; de prijzen zijn sedert Vrijdag onveranderd. Uit de hand heeft men afgedaan 2000 z. goed gekleid Manilla a 35 sh.; 1700 z. a 34.9 en 700 z. Mauritius tot 35 en 41.6. — *Koffij* native ferm prijsh.; in veiling werden eenige partijtjes met 69 sh. betaald; voor Plantation zijn hoogere prijzen bedongen. — *Rijst:* Blanke Bengaal soorten vast. Uit de hand heeft men ca. 1500 b. pinky Madras a 12 sh. afgedaan. — *Salpeter:* Bombay hooger, 370 z. werden a 37 sh. gerealiseerd. — *Peper* soutineert zich goed, voor goede kwal. Singapore betaalt men 3⅞ a 4 p. — *Piment* ferm en verkocht van 3⅛ a 3¼ p. — Van Jap. *Was* zijn ca. 200 k. en bloc afgedaan van 58 a 60 sh. — Schotsch *IJzer* 48.1. — *Lood:* Tot ferme prijzen zijn 7 a 800 tons verhandeld. — *Terpentijnolie* met verkoopers tot 70 sh. — *Lijnolie* 34 sh. — *Talk* blijft geneigd tot daling, in loco 47.3.

SANTOS, 19 Dec. *Koffij:* Sedert het begin dezer maand was de aanvoer van dit artikel zeer belangrijk. Alleen in de eerste tien dagen beliep dit 70,000 aroba's; ten gevolge der bestaande behoefte bleven evenwel de prijzen vast op rs. 6.800 per aroba voor goede kwal. Campinos rs. 6.900 a rs. 7.000 voor Superior.

FERNAMBUC, 31 Dec. *Suiker:* Witte soorten onveranderd, doch bruine voor het Kanaal geschikte kwaliteiten ondervonden eene daling van 80 a 100 reis per arroba en worden thans genoteerd op 1750 a 1770 rs *Wisselkoers* op Londen 26¼ a 26½. *Vrachten* naar het Kanaal 65 a 70 sh.

RIO GRANDE, 14 Dec. *Huiden:* Gedroogde voor uitvoer met 285 reis betaald. Van gezouten werd al het in deze maand aangevoerde a 160 reis voor Ossen en 130 reis voor Koe weggekocht. — *Wisselkoers* op Londen 24½ a 24⅝. — *Vrachten* naar het kanaal 60.6 a 62.6 en 5 pCt.

PARA, 21 Dec. *Cacao* souteneert zich ferm op 7.600 reis, tot dien oers worden de kleine aanvoeren van den nieuwen oogst verhandeld.

Scheepstijdingen.

ELSENEUR, 23 Jan. De op 13 dezer alhier ter reede aangekomen Nederl. galjoot Collegie Voorzorg, kapt. Hubert, van Riga naar Oporto bestemd, heeft heden morgen de reis voortgezet.

NEUHARLINGERZYL, 20 Jan. Wegens het ijs zijn alhier in de haven gekomen, de schepen: Goede Verwachting, kapt. Mulder, met eene lading blaauwhout, van Bremerhaven naar Rotterdam bestemd; Drie Gebroeders, kapt. Veenhoven, met blaauwhout, van Bremerhaven naar Amst. en Dankbaarheid, kapt. Scholma, met boekweit, van Gluckstadt naar Amst. bestemd.

KONSTANTINOPEL, 14 Jan. Het wrak van het Nederl. schip Alberdina, kapt. Olthoff, den 24sten Dec. jl. bij Gallipoli gestrand, zal 16 dezer publiek worden verkocht.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 25 Jan.; Stad Dockum, Jaski, Batavia vertr. 6 Oct. - Jennij, de Lang, Suriname. - Mercurius, van der Veer, id. - Corneliszoon, Timmer, Galatz, l. v. Douvres. - Kennet Kingsford, Scheel, Dantzig.

HELVOETSLUIS, 25 Jan.; Aurore, Chaux, St. Malo. - Zingari, S., Hartlepool. Geen ijs op de rivier, het Kanaal is weder bevaarbaar, zoodat schepen naar Nieuwesluis opgaan.

BRIELLE, 25 Jan.; Diana, S., Londen, zit buiten Zeeburg aan den grond en zal waarschijnlijk blijven zitten, daar het water vallende is. - Hawk, S., Hull.

BROUWERSHAVEN, 25 Jan.; Ocean Ranger, Auriel, Haiti, l.v.Queenst. n. Rotterdam, (Geen ijs).

FREDERIKSHAVN, 20 Jan.; Activ, Risting, Amst. n. Kopenh.

LONDEN, 24 Jan.; Wynaud, Reid, Shanghe.

PORTLAND, 23 Jan.; Maria Spes Mea, Vaalman, Sicilie n. Rott.

Bij PORTLAND, 23 Jan.; Elise, Meijer, Galatz n. Bremen.

PORTSMOUTH, 23 Jan.; Willem, de Weerd, Savanilla n. Bremen.

GLOUCESTER, 23 Jan.; Cornelia Wilhelmina, Hoeksma, Groningen. - Catharina, Krull, id.

LIVERPOOL, 22 Jan.; In lading: Anna Louise, de Jonge, Amst.

GRIMSBY, 20 Jan.; Betje Pronk, Vos, Hamburg.

BELFAST, 21 Jan.; Catharina Johanna, Mulder, Dordrecht. - Johanna Maria, Schummelketel, Rott.

SHIELDS, 23 Jan.; Brouwershaven, Riedijk, Zierikzee.

ANTWERPEN, 25 Jan.; Harmina, Emmelkamp, Nyburg. - Gesina Elsina, Deen, Mullerup.

BARCELONA, 18 Jan.; Noordster, Goedkoop, Newcastle.

NAPELS, 11 Jan.; Arendina, Smit, Nantes. — 24 Jan.; Aurora, Smit, Amsterdam.

St. GEORGE d'ELMINA, 13 Dec.; Pauline Constance Eleonore, Pybes, Amsterdam.

UITGEZEILD.

LONDEN, 23 Jan.; zeilkl.: Froukje, Heins, Elseneur.

FALMOUTH, 21 Jan.; Triton, Sandberg, Newc. n. Barcelona.

DEAL, 23 Jan.; zeilkl.: Grietje, Lukkien, (Londen) Galatz. - Albert van Panhuys, van der Ley, (id.) Swansea.

SOUTHAMPTON, 23 Jan.; Hansa, van Santen, New-York.

KONSTANTINOPEL, 9 Jan.; Diligentia, Ruyl, Antw.

NAGASAKI, 19 Oct.; Jacob en Anna, Bonger, Kanagawa. — 31 Oct.; Remegius Adolphus, Forbes Browning, Bat.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN:

J. Hammer, Maintz N°. 3, n. Maintz. - M. Buchner, Harmonie, n. Manheim. - A. Holthauss, Cöln N°. 13, n. Keulen. - P. van Ywaarden, Stad Amsterdam, n. Maastricht. - W. Kautz, Niederrhein N°. 3, naar Dusseldorp en Duisburg.

ARNHEM, 25 Jan. Rijnhoogte 1 el 5 p. 1 d., gev. 28 d.

KEULEN, 25 Jan. Rijnhoogte 7 vt. 9 d. Keulsch (7 vt. 7 d. Rijnl.)

EFFECTEN-SOCIETEIT VAN 3 TOT 4½ URE.

AMSTERDAM, Zondag 26 Januarij.

Spanje, Obl. Binnenl. 3 pCt. 47⅜.
Oostenrijk, Obl. Metalliek 5 pCt. 46⅛, 1/16.
Dito Nationale 1854 5 pCt. 55 15/16.
Dito Dito 2½ pCt. 24 5/16.
Mexico, Obligatien 3 pCt. 29½, 9/16.
Tot de genoteerde koersen was de omzet belangrijk.

ADVERTENTIEN.

FELIX MERITIS.

Jl. Donderdag trad in de afdeeling *Koophandel* dezer maatschappij als spreker op de Heer Mr. J. W. Tydeman. Het onderwerp zijner rede was: Over emancipatie in en immigratie naar Suriname, inzonderheid met het oog op de thans bij de Staten-Generaal aanhangige wetsvoordragt der regering. Spr. begon met te erkennen dat het onderwerp, door hem ter behandeling gekozen, het bekoorlijke der nieuwheid miste. Het is reeds sedert 1833 aan de orde en toch blijft het altijd belangwekkend en grijpt in vele algemeene en particuliere belangen. Het afgezaagde bestaat alleen in de menigvuldigheid der uiteenloopende voorstellen en de langdurigheid der debatten. De groote moeijelijkheid in de oplossing is gelegen in de gelijktijdige bevrediging van blijkbaar uiteenloopende belangen: die van de schatkist, van de slavenhouders, van de kolonie en van de slaven zelven. Men wenscht voor de schatkist zoo min mogelijke offers; voor de slavenhouders zoo groot mogelijke vergoeding; voor de kolonie zoo veel mogelijke werkkracht te behouden, en voor de vrij te maken slaven, zoo min mogelijk werkdwang.

Een talloos tal van theorien en problema's is ontstaan, vooral door de zucht, om al die belangen te vereenigen of naar mate een of ander daarvan werd verdrongen, een ander op den voorgrond te stellen.

Het voornemen van Spr. is, om een beknopt critisch overzigt te geven van de voornaamste der verschillende stelsels, de verscheidene wetsontwerpen der regering daaronder gerekend. Hij wenscht daaruit het betoog af te leiden, dat het laatste ingediende ontwerp als een geheel beschouwd, de voorkeur verdient boven alle andere stelsels en ontwerpen, behoudens eenige partiële wijzigingen, welke hij zal aanwijzen. Ondanks de bestaande ministeriele crisis achtte spreker het toch goed de zaak der emancipatie eens te bespreken en de vele verdiensten en enkele leemten van dit ontwerp eens te doen uitkomen.

Spr. zal in zijne rede alleen over Suriname het woord voeren; deze stof toch is ruim genoeg, en de kwestie der emancipatie ontmoet op de eilanden geen overwegend bezwaar; die van St. Martin is enkel eene geldkwestie geworden, waarbij de feitelijke knoop is doorgehakt.

Spr. trad vervolgens in eene beschouwing der gronden door de vóór- en tegenstanders van de emancipatie aangevoerd. In de eerste categorie rangschikt hij de abolitionisten, *quand même*, wier leus is: *Vivent les principes, périssent les Colonies.* Onder hen vindt men echter achtenswaardige mannen. Volgens hunne meening is de slavernij zoo zeer in strijd met de natuurwet, dat men de emancipatie, het koste wat het wille, hoe eer hoe beter moet doordrijven, en de vrijheid der slaven op geenerlei wijze beperken; zij willen de emancipatie des noods zonder schadeloosstelling en liefst zonder voorbereiding of staatstoezigt. Ten bewijze beroept spreker zich op eenige zinsneden uit het 1ste verslag der Tweede Kamer en eene zinsnede uit het werk van S. Cochin: „l'Abolition de l'esclavage." Reeds de Romeinsche juristen leeren, dat de slavernij jure gentium contra naturam is gevestigd. Spreker doet uitkomen, dat men evenwel niet moet vergeten, dat de slavernij in Suriname wettig is ingevoerd, dat de slaaf in regten beschouwd wordt als bezitting, althans dat zijn arbeid de eigendom is des meesters. De emancipatie is dus eene inbreuk op het regtsbezit maar tevens eenigermate eene onteigening ten algemeenen nutte, in het belang van menschelijkheid en beschaving en welligt ook noodig om tooneelen te voorkomen als die op St. Domingo hebben plaats gehad. De abstracte regtsleer faalt dus hier. Zoo is het ook met de wijze, waarop de abolitionisten de emancipatie willen daarstellen. Geschiedt deze zonder voorbereiding, zonder staatstoezigt, zonder verpligten arbeid dan zullen de onbeschaafde slaven tot het boschleven en den natuurstaat terugkeeren; iets waartegen vroome en gemoedelijke lieden, zoo als de meeste abolitionisten zijn, bepaaldelijk moesten ijveren. Het is dus in het belang der slaven, dat geen plotselinge overgang plaats hebbe; bovendien is het in het belang der overige ingezetenen, ter voorkoming van landlooperij, dieverij, brandstichting en moord, dat maatregelen van voorzorg worden genomen en de vrijheid der slaven tijdelijk worde beperkt.

Tegenover de abolitionisten staan de tegenstanders der emancipatie onder allerlei gedaante, met allerlei nevenbedoelingen, hetgeen echter geen hunner wil erkennen. Zij zijn: sommige slavenhouders, die het bestaande willen handhaven; zwaarmoedigen, die uit de emancipatie het verderf der kolonie voorspellen; schatkistbevorderaars, die de millioenen aan de emancipatie besteed verloren achten, en ze liever tot amortisatie willen besteden; aan al die tegenstanders zal hij alleen toevoegen, dat men huns ondanks met de emancipatie, uit pligt, moet voortgaan. Hij weet wel dat de toestand der slaven niet zoo ellendig is, als men dien soms schetst, en dat velen het matericel beter hebben dan menigen arbeider hier te lande; maar de vrijheid gaat bovenal, daarom wil hij emancipatie, maar met voorbereiding.

Vele tegenstanders hebben zich van lieverlede geschaard onder de banier van vrijverklaring van slavenkinderen, naar het stelsel van den generaal van Raders, door dezen ten vorige jare hier ter plaatse ontwikkeld. Spr. erkent dat hem dat stelsel niet heeft kunnen bevredigen en wijst op eenige bezwaren daartegen, als: de vreemde verhouding van de vrije kinderen tot de slaven-ouders, enz. Bovendien ook is het te laat om dat stelsel toe te passen; welligt ware dit in 1815 mogelijk geweest, maar nu sedert de emancipatie in de Fransche en Engelsche kolonien heeft plaats gehad moet een meer doortastende maatregel worden genomen. Er kan bovendien geen immigratie van arbeiders op groote schaal plaats hebben zonder afschaffing der slavernij. Dit plan heeft niettemin de eer genoten om opgenomen te worden in het concept-regeringsreglement in Dec. 1851 aan de Tweede Kamer ingediend (art. 92). Het ontmoette veel tegenstand, maar de zaak bleef onafdaan. In de zitting van 1852/53 weder voorgesteld werd het echter niet in behandeling genomen.

Toen evenwel bij kon. besluit van 24 Nov. 1853 eene staatscommissie werd benoemd, om maatregelen ten aanzien der slaven voor te stellen, brak de projecten-woede eerst regt los; allerlei voorstellen werden door allerlei Individu's aan de commissie onderworpen. Spr. zal slechts bij ééne soort stilstaan: de speculatie emancipatie of emancipatie door centralisatie (ontwerp Lans), waarvan Spr. een beknopt overzigt geeft; daartegen echter heeft hij veelvuldige bezwaren, als: 1°. de slaven betalen hun eigen losgeld, of de meesters bekostigen hun eigene schadeloosstelling; de onuitvoerbaarheid van het geheele plan door territoriale situatie; onzekerheid van het welslagen; voortduur der slavernij gedurende al dien tijd; en onzekerheid van den toestand na eventuele reussite. Ofschoon de commissie die plannen verwierp, bleef er toch veel van hangen en het rapport van 1855 draagt daarvan de blijken. Spr. geeft een overzigt van dat rapport. Daaruit blijkt volgens Spr. dat men van de plantage-ar-arbeiders Javaansche dessa's of socialistische phalanstères wilde maken. Dit was een echt revolutionnair plan. Dit onpractische plan vond dan ook groote tegenkanting en niettemin werd het rapport tot grondslag genomen van het wets-ontwerp van Julij 1857. Ter loops gewaagde de Spr. van de ontginnings-maatschappij door den Heer van Vliet c. s. ontworpen. Vervolgens gaf hij een kort overzigt van het project van den minister Mijer, waartegen de 2de Kamer zich verklaarde, maar wien de moeijelijke taak werd bespaard om het te verdedigen, daar hij vervangen werd door den Heer Rochussen, die in October 1858 een ontwerp indiende, dat spreker kortelijk schetste, terwijl hij tevens de daarbij gevoegde memorie van toelichting besprak. Spr. erkende dat het ontwerp veel goeds had; het werd echter door de slavenhouders scherp bestreden, en door de Tweede Kamer afgekeurd (April 1859), vooral uit hoofde van de daarbij voorgestelde Surinaamsche bank, die zeker, zoo als zij was voorgesteld, geen levensvatbaarheid of duurzaamheid had, maar misschien wel op betere grondslagen kon zijn gevestigd. Het tweede ontwerp Rochussen (April 1860) werd daarna door Spr. kortelijk besproken; hij komt tot de slotsom, dat het ten doel had instandhouding van slavernij met wegneming alleen van den titel, dus vermomde slavernij. De grondtoon van het verslag der Tweede Kamer van den 18den Junij 1860 was dan ook hevige afkeuring; men zag in dit ontwerp een stap achterwaarts. Het derde ontwerp Rochussen, van September 1860, werd vervolgens door Spr. nagegaan; het was in vele opzigten beter dan het voorgaande, maar vond ook nu in het verslag, dat in December werd uitgebragt, afkeuring, waarschijnlijk echter ten gevolge van de stemming der Kamer tegen den minister; althans een bevoegd beoordeelaar, de Heer van der Gon Netscher, heeft in het *Handelsblad* van 11 Oct. 1860 het ontwerp met eenige wijzigingen aannemelijk geacht; het ontwerp is onafgedaan gebleven door de ministeriele crisis. Of de minister Cornets de Groot aan deze zaak iets gedaan heeft, is onbekend, althans het heeft niet naar buiten gewerkt. De minister Loudon daarentegen heeft reeds dadelijk gehoor gegeven aan veler roepstem dat voorbereidingmaatregelen moesten genomen worden, en daarvoor een post van ƒ300,000 op de koloniale begrooting voor 1862 gebragt. Den 20sten Nov. 1861 diende hij ook een nieuw ontwerp in, dat van zeer uitvoerige memorie van toelichting en bijlagen is voorzien en uitstekend is ontwikkeld. De hoofdgedachte van het ontwerp is: de onverwijlde opheffing der slavernij te verbinden aan maatregelen tot behoud en zoo veel mogelijke uitbreiding der productie van de kolonien, zonder welke aan geene maatschappelijke ontwikkeling der vrijgemaakte negers te denken is. Spreker deed uitkomen, dat de vier eerste grondslagen van het ontwerp geheel in overeenstemming zijn met die van den Heer van der Gon Netscher. Hij trad in eene uitvoerige beschouwing van het ontwerp en toonde aan, waarin het van de vroegere voorstellen afwijkt, nl. 1°. door de opheffing der slavernij op een bepaald tijdstip, 1 Julij 1863. Dit fixeren van een bepaalden dag is een belangrijk feit, waarop bezwaarlijk is terug te komen; 2°. vergoeding toe te kennen aan de eigenaars naar eenen maatstaf, die geheel in de wijze van toepassing van de vroegere voorstellen verschilt; 3°. door het vaststellen van een vasten termijn van tien jaren voor het staatstoezigt en 4°. door het regelen der immigratie, geleid en ondersteund door de regering. Ten slotte bleef Spr. stilstaan 1°. bij hetgeen tot voorbereiding der emancipatie geschieden moet en 2°. bij de vraag hoe de emancipatie en immigratie volgens het laatste voorstel der regering zich in de uitvoering zal toedragen. Hij erkende dat veel tijd is verloren, maar deze moet niet geheel als verloren worden beschouwd, want de financiele toestand is nu gunstiger, het lot der slaven is inmiddels verbeterd, de gemoederen zijn op de emancipatie voorbereid en men heeft ervaring opgedaan uit hetgeen elders is geschied. In één opzigt echter is veel verloren, doordien namelijk er zoo weinig is gedaan om de emancipatie voor te bereiden. Spr. wijst ook op hetgeen, naar aanleiding der werken van een deskundige, in der tijd over deze zaak in het *Handelsblad* is gezegd. Na zijne beschouwing over de voorbereiding tot de emancipatie, gaat de Spr. over tot een overzigt van de uitvoering der emancipatie en immigratie, zooals die in het ontwerp-Loudon is voorgespiegeld, en oppert enkele bedenkingen tegen sommige gedeelten van dat ontwerp. De nieuwe ministeriële crisis maakt het wel onzeker, wat er nu van dit ontwerp worden zal, maar hetzij de Heer Loudon of een ander minister, moet toch met doortastenden ijver in deze aangelegenheid handelen en de Staten-Generaal daartoe medewerken; want de zaak gedoogt geen verder uitstel. Spr. besluit met zijn volle vertrouwen te kennen te geven, dat met Gods hulp dit voorstel, eenigermate aangevuld of gewijzigd, dienstbaar zal zijn tot het tot stand komen van de lang verwachte, door Christendom en beschaving lang gewenschte, voor den bloei der kolonie hoogstbelangrijke zaak der emancipatie. Hij wenscht dat de groote schok zoo min mogelijk zal gevoeld worden, de krisis gelukkig zal worden doorgestaan, de kolonie zich zelve zal kunnen onderhouden, en de staat door indirecte voordeelen de besteede millioenen van lieverlede zal herwinnen.

Na de pause had onder de leiding des sprekers een gemeenzaam onderhoud plaats. De Heer Tydeman wenschte vooral, dat dit zou loopen over het ontwerp Loudon, hij meende, dat dit nuttig zou kunnen zijn. Hij verklaarde met het ontwerp nog al ingenomen te zijn, maar behoudens eenige verbeteringen en aanvullingen. Een der leden zegt Spr. dank voor zijn zoo duidelijk en helder overzigt van deze aangelegenheid, waarop hij het betreurt, dat de aandacht te weinig is gevestigd. Hij wenscht het oordeel van den Heer Tydeman te vernemen over de meening van een vriend zijner jeugd, thans een verdienstelijk hoofdambtenaar in de kolonie, die wilde, dat de slaven rijper werden gemaakt voor de vrijheid, door hun gelegenheid te geven tot het werken in hun eigen belang; b. v. kan men beginnen, door hem één dag in de week te verleenen om voor zich te werken. Het komt Spr. voor dat dit stelsel wel is aan te bevelen, te meer daar dit eenigermate overeenkomt met het ontwerp van wet. Ten aanzien der immigratie behoort Spr. tot de zwaarmoedigen daar de verkregen ondervinding niet gunstig is. Hij kent geen voorbeeld, dat zij goede vruchten heeft opgeleverd; hij durft zeggen, dat elk stelsel van emancipatie, waarbij als complement gevoegd is immigratie, hoogst gewaagd is. Hij is beducht dat indien de immigratie niet wel slaagt, de vrijlating der slaven blijken zal mislukt te zijn; daarvan heeft men elders treurige voorbeelden. Hij hoopt dat de Heer Tydeman zijne bezwaren zal kunnen uit den weg ruimen.

De Heer Tydeman zegt den vorigen Spr. dank voor zijne welwillende woorden. Voorts bestrijdt hij het denkbeeld om aan de vrijgelatenen nog een vrijen dag behalve den Zondag te geven. Zij zouden dien in luiheid doorbrengen, daar zij op de andere dagen der week genoeg loon voor onderhoud zouden verdienen. De immigratie in de Engelsche en Fransche koloniën is zeer goed gelukt, en de meeste producten worden aldaar door immigranten voortgebragt, waar de vrijgelatenen zich veelal aan den plantage-arbeid hebben onttrokken. De immigratie in Suriname is nog slechts op eene zeer kleine schaal beproefd, en men is niet gelukkig geweest met het aanvoeren van geschikt personeel; daaraan alleen is het te wijten, dat de immigratie in die kolonie tot nog toe weinig vruchten heeft gedragen.

De vorige spreker beantwoordt den Heer Tydeman. Hij kan niet toestemmen, dat die vrij gegeven dag in luiheid zal worden doorgebragt; hij meent dat die meerdere vrijheid gepaard kan gaan met meer ontwikkeling van nijverheid, vooral waarin de slaven belang stellen, b. v. sieraden; dit zou een prikkel zijn om te werken. Hij moet er bijvoegen, dat, volgens het stelsel van zijn vriend, van lieverlede twee, drie en zoo vervolgens meer vrije dagen en eindelijk algeheele vrijheid van werken zou gegeven worden, zoodat de vrijgelatene geoefend werd in zelfstandigen arbeid. Omtrent de immigratie vreest hij, dat de denkbeelden van den Spr. tot teleurstelling zullen leiden. Het kiezen van de beste elementen is fraai op het papier. Hij gelooft, dat het voor Engeland, dat overal invloed en magt uitoefent, goed kan zijn, maar dat wij, een kleine staat, niet gezien en weinig geacht, daarin niet zullen slagen, en wij ons met minder soort immigranten dan Engeland te vreden moeten stellen.

De Heer Tydeman repliceert dat in de eerste jaren althans de vrijgelatenen tot zelfstandigen arbeid geheel ongeschikt zullen zijn; alleen zullen zij in hunne tusschenuren voor aankweek van eigene kost kunnen zorgen, uit behoefte. Ook zou het aan de vrijgelatenen onmogelijk zijn stapel-producten voor eigene rekening voort te brengen en de voorname voordeelen, die de kolonie in suiker, koffij en katoen afwerpt, zou alzoo verloren gaan. Wat de immigratie betreft, moet tijdig met Engeland gecontracteerd worden over den vrijen aanvoer van negers uit Afrika, of koelies uit Engelsch-Indie; en, wat de Chinezen en de Portugesche eilanden betreft, is er geen bezwaar, dat, als men er slechts goede maatregelen toe neemt en ordentelijk betaalt, zeer geschikte immigranten met hunne gezinnen zullen zijn aan te voeren.

Een ander lid meent, dat het geen leemte is in de wet dat alleen van aanmoediging en bevordering van onderwijs is gesproken; hij meent dat de regering niet meer doen kan en dat de eisch van den spreker, dat overal van staatswege behoorlijk onderwijs zal worden gegeven, wat ver gedreven is, uithoofde van den toestand der kolonie; de gebrekkige communicatie maakt dit schier onmogelijk is, immers al te kostbaar. Hij vraagt of de Heer Tydeman daarvoor ook een expedient heeft.

De Heer Tydeman is van oordeel dat, zal er iets van de beschaving en opleiding van het jeugdig geslacht worden, alom onderwijs van staatswege moet gegeven worden en de schoolpligt moet worden ingevoerd. In het midden van elk district moet eene school worden opgerigt; zoo noodig, moeten er meerdere zijn; en op meer afgelegen plantages moet door creoolsche hulponderwijzers, daartoe zeer goed te vormen, het onderwijs worden verstrekt; terwijl men, tot rigtige uitoefening van het staatstoezigt, na de emancipatie, de verstafgelegen plantages zal moeten verlaten.

Een derde lid erkent dat hij eenigzins tot de zwaarmoedigen behoort. Hij hoopt dat Spr. een profetischen blik in de toekomst heeft geslagen, hij is niet genoeg op de hoogte om te zeggen, dat dit het gevolg zal zijn der emancipatie. Met het oog echter op de Fransche en Engelsche kolonien moet hij tot de conclusie komen, dat de slaaf bij de emancipatie een verloren perceel is. Hij vreest dat bij vrije contracten de slaaf bij zijne geringe behoeften onwillig zal zijn om voor anderen te werken.

De Heer Tydeman erkent, dat in de Engelsche en Fransche koloniën de vrijgelatenen werkelijk meerendeels den plantage-arbeid hebben verlaten; maar in de Engelsche is dit het gevolg geweest van het ontijdig opgeheven apprenticeship, en in de Fransche kwam de emancipatie geheel onvoorbereid. Wij hebben door de ervaring geleerd. Met het staatstoezigt gedurende tien jaren is te verwachten, dat vele vrijgelatenen aan den loon-arbeid zullen gewennen, met immigranten als vrijen zullen leeren arbeiden, en bij meerdere beschaving en meerdere behoeften, gereedelijker aan den arbeid zullen blijven, terwijl het jeugdig geslacht daartoe door onderwijs en opvoeding moet worden opgeleid.

De vorige Spr. verwijst naar het voorloopig verslag, over een der vroegere wetsontwerpen, waarin het stelsel werd voorgestaan, dat de slaaf zich door arbeid vrij koope, opdat deze dan meer prijs op zijne vrijheid zal stellen. Hij wijst ook op het stelsel door den consul-generaal van Brazilie te Berlijn gepredikt, namelijk vrijheid door arbeid.

De Heer Tydeman wijst er op dat dit een der verworpen voorstellen is van trapsgewijze emancipatie, waartegen geldt, dat de emancipatie veel te lang zou duren, en nimmer algeheel zou zijn, daar toch velen er wel in zouden kunnen slagen zich vrij te werken, en men deze niet zou kunnen vrijlaten zonder onbillijk te zijn jegens hen, die zich vrij gewerkt hebben. De Spr. oordeelt verder dat de slaaf niets bezitten kan, en dus zich zelf, met eigen geld, ook niet kan vrijkoopen, terwijl de in Suriname geldende verordeningen zulks ook bepaaldelijk verbieden.

Een ander lid is het niet eens met het laatste punt, door den Heer Tydeman behandeld, omtrent den afkoop door den slaaf zelven, door middel van zijn verkregen pecunium. De hoofdbedenking echter tegen het door een vorigen spreker voorgestane stelsel is, dat het te langzaam gaat. Hij vraagt wijders of er wel een zoo gevoelig onderscheid is tusschen het staatstoezigt en het apprenticeship der Engelschen? Hij vraagt ook of het niet onbillijk is, dat anderen werken en belasting betalen, om met hun geld aan de Surinaamsche slaven om niet de vrijheid te verschaffen?

De Heer Tydeman houdt vol, dat het vrijkoopen door eigen verdien

sten een onhoudbaar stelsel is, en zijne straks geopperde bezwaren daartegen door den laatsten Spr. ook wel zijn wederlegd. De bedenking van financiëlen aard snijdt geen hout. De millioenen tot losprijs der slaven te besteden, worden in het algemeen belang uitgegeven even als alle andere uitgaven ten algemeene nutte; de slaaf profiteert er geen cent van, en de slavenhouders hebben liever hunne slaven dan de vergoeding: maar christendom en beschaving eischen de vrijverklaring. Het verschil tusschen het Engelsche apprenticeship en het Nederlandsch staatstoezigt bestaat reeds vooral daarin, dat onder het eerstgemelde de slaaf nog slaaf blijft, terwijl hij onder het laatste vrij zal zijn, maar alleen als een onmondige onder het tutelair gezag der regering staan zal.

Een vijfde lid rigt tot den Spr. twee vragen; de eerste betreft het Engelsche en ons stelsel; de tweede of er geen bezwaar kan rijzen, wanneer de slaaf, vrijgemaakt zijnde, onwillig is te werken en geen contracten aangaande, gedwongen zal worden tot werken. Hij vraagt of dit geen onrust zal verwekken en het zenden eener grootere troepenmagt noodzakelijk zal maken.

De Heer Tydeman keert terug op en expliceert nader het verschil tusschen het Engelsche en Nederlandsche stelsel. Overigens *moet* de vrijgelatene zich bij contract verbinden, of hij wordt van Gouvernementswege in het werk gesteld, zeker op min gunstige voorwaarden dan bij particulieren. Het zal juist gunstig werken dat de contracten nu niet *magtsgewijze*, maar individueel moeten worden gesloten; daardoor is minder vrees voor verzet. De landdrosten zullen met genoegzaam gezag bekleed en met policie-magt ondersteund zijn om zich te doen gelden. Men mag dus verwachten, dat de uitvoering geene al te groote bezwaren zal medebrengen.

Een ander lid verklaart eenigermate te behooren tot de zoogenaamde schatkist-bevorderaars; hij wil wèl de opheffing der slavernij met regt van schadeloosstelling of vergoeding; hij heeft evenwel financiele bezwaren omtrent het hooge cijfer en vraagt deswege inlichting; en in de tweede plaats ducht hij het wegloopen, ook daaromtrent verlangt hij nadere inlichting.

De Heer Tydeman toont uit de memorie van toelichting aan, dat het cijfer voor schadeloosstelling en immigratie niet al te groot zal zijn; men mag daarop niet beknibbelen zonder onregtvaardigheid jegens de eigenaren. Het wegloopen heeft tegenwoordig minder plaats, omdat de slaven de emancipatie verwachten en omdat zij nog al gehecht zijn aan hun geboortegrond. Dit geeft ook hoop dat het, bij doeltreffende maatregelen voor het vervolg, in den regel ook weinig zal plaats hebben; althans gedurende de eerste tien jaren zal daartegen nog al gereedelijk kunnen worden gewaakt.

Nog een lid verlangt het woord. Hij is het eens met Spr., dat het laatste ontwerp het beste is, maar hij heeft in het algemeen bedenkingen tegen de immigratie, waardoor, naar hij meent, het contact tusschen de vrijgemaakten en de Europeanen te veel verstoord zal worden en dat contact zal toch hoofdzakelijk tot beschaving van het neger-ras moeten medewerken. Hij betoogde het belang van het contact tusschen negers en blanken, maar meende, dat het stelsel door het wets-ontwerp voorgestaan en door Spr. verdedigd, namelijk de emancipatie met immigratie, nadeelig zal werken op de beschaving der negers.

De Heer Tydeman erkent de stelling dat het contact met Europeanen voordeelig op de beschaving der Negers moet werken; maar in het plantage-leven is eigenlijk te weinig morele aanraking tusschen de beide rassen; de Surinaamsche slaven zijn juist daarom veel minder onwikkeld dan op de eilanden. Immigratie kan voor het welzijn der kolonie niet gemist worden; maar van de immigratie is geen nadeel te wachten voor de beschaving der Negers en het contact met Europeanen. Het geheele stelsel van het wets-ontwerp leidt er toe, om het contact tusschen de Europeanen en Negers te bevorderen, door het staatstoezigt met al zijn aankleve, als huurcontracten, onderwijs, verpleging van zieken en hulpbehoevenden. De immigranten zullen, juist omdat zij als vrije arbeiders in de kolonie komen, wel verre van een struikelblok te zijn voor de aanraking tusschen Europeanen en Negers, integendeel een schakel vormen, welke beiden naauwer aan elkander verbindt en den overgang gemakkelijker maakt.

Niemand meer het woord verlangende, zeide de Heer Rahusen, namens het bestuur en de leden, Spr. dank voor zijne belangrijke rede. Hij vreesde wel, dat door het lang dralen met de emancipatie het aantal der *abolitionisten quand-même* aanzienlijk zou vermeerderen, maar juist daarom wenscht hij, dat, wien het ook gegeven mogt zijn als minister van kolonien op te treden, hij het zich tot eene eerste taak mag stellen, om de zaak der emancipatie ter hand te nemen en deze vlek, die op Nederland nog kleeft, eit te wisschen. De vergadering ging daarna uiteen.

In ons verslag der vergadering van deze afdeeling op 17 dezer (zie onze vorige Zondags-Editie) zijn eenige drukfeilen ingeslopen; in alinea 7, regel 4, staat: voorschrijven. De toepassing, lees: voorschrijven: de toepassing; alinea 8 regel 6 staat: dan moet men het *niet* trachten, lees: *toch* trachten; alinea 24, regel 17 staat: contracten worden *onder zegel*, lees: in den regel.

FRANSCHE BRIEVEN.

PARIJS, Vrijdag 24 Januarij.

Hoe het ook zij, ik kom er toch nog altijd beter af dan de profeet Jonas, die in den buik van den walvisch zat en verpligt was daar zijne gedenkschriften zamen te stellen; ik schrijf mijn Feuilleton slechts in mijn ledekant, waarin ik genoodzaakt ben te blijven, omdat Mevrouw »Griep" mij daartoe veroordeelt.

Maar waarover zou ik klagen? Heb ik regt te midden van zoovelen, die in mijn lot deelen, voor mij eene uitzondering te verlangen, op een oogenblik dat alles in Parijs van streek is?

Wie niest of hoest niet? Wie is niet verkouden of heesch in het geheele gebied van den Heer v. Hausmann?

Prins Napoleon is half dood en kan geene redevoering houden; de acteurs van keizerlijke en niet-keizerlijke schouwburgen hoesten; de zangeressen der Fransche en Italiaansche opera's, zoowel als die der *opéra's comique et lyrique* zijn heesch; de wisselagenten zijn ter naauwernood in staat half luid te roepen: »ik koop" als een gevolg van heeschheid en — daling; de kooplieden en fabriekanten blazen bijna den laatsten adem uit; alles hoest, alles niest en iedereen is de prooi van Mevrouw »Griep" geworden.

Waar en wanneer heeft men dan ook (de beurs van Woensdag jl., toen Fould's financiele carnavals-grap bekend werd er buiten gelaten), waar en wanneer heeft men ooit zulke veranderingen en omkeeringen beleefd, als de keizerlijke thermometer, in strijd met alle kalender-overleveringen, in de laatste acht dagen aanwees?

Dan 10° koude, dan 5° warmte, het eene oogenblik noordenwind, zoodat het steen en been vroor; het andere een zoele zephyr, die het ijs smelten deed als boter voor de zon en de macadams-wegen vloeibaar maakte, als het bloed van den Heiligen Januarius.

.... De aanslag van den Zuidenwind op de constitutie van het ijs brengt mij als van zelven tot het ongeluk op den vijver in het Bosch van Boulogne; maar daar ik op den voorgrond stel, dat gij, geëerde lezer, met het indompelen der 11 en het omkomen van 3 personen, alsmede met de verwonderlijke nalatigheid van het gemeentebestuur van Parijs bekend zijt, zoo acht ik het overbodig u te melden dat men, toen het ongeluk plaats greep, geene dreggen, ladders of touwen kon vinden, maar wel een ontelbaar getal policie-agenten met beeren-mutsen (niet eens van ijsbeeren), welke (de policie-agenten namelijk) van alles voorzien waren behalve van hetgeen men noodig had, weshalve ik voorstel betreffende dit ongeluk over te gaan tot de orde van den dag.

Het is overigens (hoe storend zulks ook op het edele vermaak van schaatsenrijden voor de *beau-monde* en *demi-monde* werkte) een waar geluk, dat de koude die van dag tot dag steeg even als de 3 pCts. rente, eindelijk, ook weder in overeenstemming daarmede, begon te dalen, om voor »zachtere aandoeningen" plaats te maken. Want de nood is groot en niet alleen in de schatkist heerscht geldgebrek.

Evenzeer is het een geluk, dat de middagdigheid met den nood meestal gelijken tred houdt. Daar hebt gij de Keizerin, die warme spijzen, en Rothschild, die brood doet uitdeelen; daar hebt ge eene meer of minder »ontbondene" liefdadige vereeniging, die geld en nog eene andere, die kleedingstukken uitdeelt.

Ik kan u verzekeren, dat voor het geval dat de Heilige Martinus thans te Parijs kwam, hij zich er zeker voor schamen zou, den armen slechts een *halven* mantel te hebben gegeven.

Grooten en kleinen, door bals en concerten, door loterijen en inzamelingen, wedijveren om den nood der ongelukkigen te gemoet te komen.

Maar *à propos*. Herinnert gij u nog wat ik u ten vorigen jare over eene verkooping, welke ten voordeele der armen in het hotel van het ministerie van buitenlandsche zaken plaats had, verteld heb?

Achter toonbanken, waarop doozen en waaijers, vingerhoeden en oogglazen, kinderjurkjes, borduurwerk en tallooze *riens* uitgestald lagen, zaten de gravin Walewska en de prinses Metternich, de barones R... en vrouwe von D...., de bloem der Fransche, Engelsche, Poolsche en Italiaansche gezelschappen te Parijs.

De schoone jonkvrouwen gingen de zalen op en neder en boden met onvergelijkelijke bekoorlijkheid op innemenden toon ruikers van rozen en viooltjes aan, en het regende vijf-, tien- en twintig francs-stukken in de blanke handen der liefttallige *Bouquetières* en in den handschoen der aristocratische *Boutiquières*, ter wille der armen! — Welnu, deze liefdadigheid, ziet ge, heeft eene vrucht gedragen, welke niemand verwachtte te oogsten; zij heeft den Heer de Najac op het denkbeeld gebragt een stuk te schrijven, getiteld: *Eene Verkooping ten voordeele der Armen*, dat zeer rustig is opgevoerd in het *Théâtre de l'Odéon*, woeliger nagedachtenis.

Een oogenblik! — Vergun mij een eetlepel vol van dezen uitmuntenden syroop de.... (maar ik wil geene reclame leveren!) te nemen, welke syroop, zoo als gij op alle groote dagbladen lezen kunt, de eigenschap bezit van alle verouderde, ingewortelde of pas ontstane ongesteldheden, eenvoudig hoesten of meer ingewikkelde ontstekingen van keel en long, in 24 uren tijds te genezen, wat evenwel niet belet.....

Enfin! een eetlepel slechts, en ik verhaal u, met uw goedvinden: »*De verkooping ten voordeele der armen.*"

De markiezin de Guebriac heeft ten voordeele der armen haar hôtel in een bazar veranderd. Daar houdt zij (juist als de gravin Walewska in het hôtel van het ministerie) in vereeniging met andere dames, die zich even als zij zelven in »winkeldochters" metamorphoseren, open winkel, prijst de goederen aan en lokt de koopers — ter wille der armen!

Onder de koopers, welke zich voor de toonbank der schoone markiezin verdringen, bevindt zich ook een jong edelman, die op de bekoorlijke vrouw, welke hij tot nu toe slechts van verre in de Italiaansche opera gezien had, smoorlijk verlieft. Zoo als men zich kan voorstellen, laat hij de gelegenheid niet ongebruikt voorbij gaan om haar thans — ter wille der armen — te naderen.

Het spreekwoord zegt: »*Il y a un Dieu pour les ivrognes*", en dat is zoo; niet minder waar is het dat er ook een beschermgeest bestaat voor de verliefden.... op het tooneel. Deze schikte het zoo, dat de jonge edelman in eene der geïmproviseerde winkeldochters eene speelnoot zijner jeugd terug vindt. Onze: *gentilhomme pauvre* verhaalt aan deze laatste, dat hij zijn vermogen buiten zijne schuld verloren heeft, dat hij als kunstenaar op eerlijke wijze in zijne behoeften voorziet en een Louis d'or heeft overgegaard — ter wille der armen!

Daarbij kan hij echter zijne vriendin niet verbergen, dat zijne weldadigheid nog eene andere oorzaak heeft.

Jonkvrouw Olympia heeft (vergiffenis, waarde lezeres!) de zwakheid van haar geslacht: zij kan niet zwijgen en haast zich het haar toevertrouwde geheim warm aan de markiezin over te brengen. Deze is onzen Robert buitendien reeds genegen, en als de koopers, waaronder natuurlijk de aanbidder, weder voor de toonbank der markiezin verschijnen, stijgen zijne actien snel; hij verklaart zijne liefde en de markiezin heeft er niets tegen dat hij haar de hand kust, waarmede zij den Louis d'or aanneemt — ter wille der armen!

Kortom, als de gordijn valt is Monsieur Robert de gelukkige bruidegom der schoone markiezin.

Gij ziet het, dat eene goed bestede weldaad niet altijd eerst na de liquidatie, daar boven beloond wordt, maar dikwijls ook *contant* op dit aardsche tranendal.

A propos van »liquidatie" en »contant."

Dingsdag had in het *Théâtre Lyrique* eene wederopvoering plaats van Méhul's overschoone opera: *Joseph*. En weet gij wie de hoofdrol vervulde? Het is nog niet lang geleden, dat de schoone tenorstem van den Heer »Giovanni", die de liefelijk kinderlijke melodien van Méhul met al de bedremmeldheid van een (echter veelbelovenden) debutant zong, als Mr. Buzin zich in het beurs-parket hooren deed, waar hij met datzelfde liefelijke geluid »*Rente*" verlangde en »*Mobilier*" aanbood. Van het parket tot het tooneel was voor hem *qu'un pas*, en dus tellen wij een wisselagent minder, een goeden tenor meer; bij de ruiling heeft niemand verloren!

Maar van wat anders: Ter wille van den kuischen Jozef mogen wij de vermaken en modes van onzen tijd niet uit het oog verliezen. Jammer genoeg, is met betrekking tot het laatste nog niet veel nieuws te berigten.

In de modes, in de keuze der hoeden en der stoffen, evenzeer als in de tallooze voorwerpen van smaak, welke het toilet eener dame uitmaken, heerscht nog eene volslagene besluiteloosheid. Tot nog toe is het voornaamste, wat men op de weinige soirées die er plaats hadden, heeft opgemerkt, eene zigtbare neiging tot verkorting der japonnen, het spreekt van zelve bij die dames, welke door de natuur met een kleinen voet en een schoon gevormd been begiftigd zijn.

Daar bovendien de heerschappij der crinoline niet in het minst verzwakt is, zoo volgt hieruit, dat bij de kortheid der japonnen de dames een eigenaardig voorkomen hebben, dat onwillekeurig aan castagnetten en danseuses herinnert.

Overigens is de meerderheid nog aan de lange *queue's* van zijde en fluweel getrouw gebleven, en het vraagstuk van: »lang of kort" verkeert nog in het stadium der Romeinsche, Oostersche, Mexicaansche, Deensche en alle mogelijke andere onopgeloste kwestiën.

Nog een enkel woord over de schouwburgen.

In het *Théâtre Français* wordt het tooneelspel van Ponsard: *l'Honneur et l'Argent*, dat in 1853 zulk een opgang in het *Théâtre de l'Odéon* maakte, opgevoerd; in het *Gymnase* werd een stuk van Dumanoir en Lafargue: *Les Invalides du Mariage*, waarover ik u later spreken zal, met goed gevolg ten tooneele gebragt. In de groote opera wordt met alle krachtsinspanning Gounod's: *Reine de Saba* ingestudeerd.

A propos van »Gounod" wil ik hier een korte levensschets van dezen componist geven:

Felix Charles Gounod is den 17den Junij 1818 van Belgische ouders te Parijs geboren en bestudeerde de muziek onder leiding van Reicha, Lesueur en Halevy.

Zijne voornaamste compositien zijn: In 1850 Sapho, lyrisch drama in 3 bedrijven; in Junij 1852 het koor voor den »*Ulysses*" van Ponsard; in 1854, de Bloedige Non, opera in 5 bedrijven; in 1855 en de symphonie »de Koningin der Apostelen;" in 1856 twee symphonien en de cantate bij gelegenheid van het bezoek der Koningin van Engeland te Parijs; in 1860 de opera-comique: »De Geneesheer tegen wil en dank" en de »Faust," welke thans op de Duitsche tooneelen de rondte maakt.

Verder is na Offenbach's: *Monsieur et Madame Denis* nog slechts te melden, dat de Keizer en de Keizerin de opvoering van het drama: »*De Dochter van den Landman*" in het Théâtre de la Gaîté hebben bijgewoond, en dat Auber de muziek der laatste opera welke hij met Scribe vervaardigde, voltooid heeft.

Onlangs klaagde iemand in tegenwoordigheid van den beroemden componist der »Muette" over de onvermijdelijke maar droevige noodzakelijkheid van *oud* te worden. — »En toch, antwoordde Auber, is dit voor zoo ver ik weet, het eenige middel dat men tot nog toe ontdekt heeft, om lang te leven."

— Lang te leven?

Ook ik wil nog lang leven — ter wille der lezeressen van het Handelsblad.

Vergun mij derhalve om u vaarwel te zeggen en weder een lepel der wonder-syroop in te nemen.

CONCERT EN TOONEELNIEUWS.

AMSTERDAM, Zondag 26 Januarij.

STADS-SCHOUWBURG. De bijwoning eener latere opvoering van het Historisch Drama: *De Ridder van Maison Rouge* heeft ons versterkt in ons ongunstig oordeel over dit product na de eerste voorstelling uitgesproken. Het is en blijft een stuk waarbij de moeite aan opvoering en montering besteed, te bejammeren zijn. Wij willen echter niet onvermeld laten, dat verschillende rollen, onder anderen die van Lorin door den Heer Roobol, Linday door den Heer Kistemaker, Dixmer door den Heer Veltman, Geneviève Montfleury door Mw. Coenen-van Ollefen, de titelrol door den Heer Wijnstok, Rocher door den Heer Vink met talent vervuld werden. De verdere vertooners, de Dames Stoetz-Majofski en Bouwmeester-Larondelle en de Heeren Zurcher en v. Golverdinge kweten zich verdienstelijk. Zij maakten van hunne rollen wat er van te maken was.

Gisteren avond had eene wederopvoering plaats van het drama *Karel de Stoute*, van den Heer Joh. Hilman. De hoofdrollen waren in handen van de Heeren Veltman, Wijnstok, Tjasink, Vink, Roobol, Kistemaker, enz. en Mw. Coenen-van Ollefen. De aangekondigde tweede voorstelling van dit drama op morgen avond is blijkens de advertentie, voorkomende in deze courant, veranderd in die van het bekende en geliefde drama *Marie-Jeanne*.

Binnen kort verwacht men hier de opvoering van het tooneelspel: *Hertog Job*, naar het Fransch van Leon Laya en van: *Zand in de oogen*, blijspel naar het Fransch van Labiche en Martin. Ook is ons een gerucht ter oore gekomen, volgens hetwelk het tooverstuk: *le Pied de Mouton*, dat te Parijs voor eenigen tijd herhaalde malen vertoond is, en alleen om de prachtige mise-en-scène, decoratien, optogten, changementen enz. veel toeloop verwierf, voor dit tooneel gemonteerd wordt onder den titel van: *de Schapenpoot*.

THÉATRE FRANÇAIS. De herhaling van het drama: *Valentine Darmentière* in den loop dezer week heeft het succes gehad, dat wij daaraan na de eerste opvoering, meenden te kunnen voorspellen. Mme. Corès-Delamarre wordt in de titelrol en de Heer Chatillon in die van Maurice bij herhaling toegejuicht. Voor morgen avond is de vierde voorstelling van dit stuk aangekondigd. Gisteren avond werd hier voor de eerste maal opgevoerd de comedie-vaudeville *Pierre le Rouge*. De voorstelling werd door een vrij talrijk publiek met genoegen bijgewoond; van de dames onderscheidde zich Mme. Corès-Delamarre zoowel door hare goed gekozene costumes in de drie tijdvakken, waarin het stuk verdeeld is, als door haar geacheveerd spel, hetgeen wij ook van de Heeren Chatillon, Monnier en Lemer kunnen getuigen. Het publiek juichte de hoofdvertooners bij herhaling toe.

GRAND-THEATRE. De benefice-voorstelling van den Heer Martinelli op Dingsdag jl. werd door een vrij talrijk publiek bijgewoond. De voorstelling van: *Ein Wiener Freiwilliger, Lebensbild mit Gesang und Tanz in 2 acten u. einem Vorspiel van A. Langer* slaagde minder gelukkig dan gewoonlijk, daar de beneficiant door ongesteldheid verhinderd werd, zijne gaven op de wijze als men dit van dien uitstekenden en geliefden komiek gewoon is, aan den dag te leggen. Wij zijn echter verzekerd dat de Heer Martinelli eene schitterende revenge zal nemen. Gisteren avond werd hier voor de eerste maal opgevoerd het blijspel: *Der Vicomte von Letorières* van Carl Blum. De inhoud van dit stuk, dat reeds vroeger op verschillende tooneelen gespeeld werd, en geschreven is naar aanleiding van den bekenden roman van E. Sue: *l'Art de plaire* is genoegzaam bekend. Wat wij echter vermelden moeten is de verrassing, welke de wijze waarop Frl. Eichenwald de titelrol vervulde, ons veroorzaakte. Deze actrice heeft een ernstig, zelfs somtijds streng voorkomen; en wie haar in rollen als die van Maria Stuart, Jeanne d'Arc, de Vroni in *der Goldbauer* (welk stuk andermaal met uitstekend gevolg in den loop dezer week werd opgevoerd) zag optreden, zou niet vermoeden, dat zij voor travestis geschiktheid bezat. En echter heeft zij hare rol vervuld met eene gratie, een geest, eene levendigheid, eene gemakkelijkheid van bewegingen waardoor haar spel de luidste toejuichingen verwierf van het zeer talrijk opgekomen publiek, dat haar herhaalde malen terugriep. De overige vertooners waren niet minder goed op hunne plaats. In dit stuk zagen wij ook optreden den Heer Bernhardt, onlangs aan een ander tooneel hier ter stede verbonden; hij legde ook hier dezelfde goede eigenschappen (die hij ontegenzeggelijk bezit) en dezelfde gebreken van vroeger aan den dag, waartoe wij inzonderheid rekenen de overdrevenheid van zijn spel en het gemaakte zijner spraak. Frl. Blaas, insgelijks sedert eenigen tijd aan dit tooneel verbonden, zag er in haar smaakvol en fraai costuum allerliefst uit; zij schitterde door jeugd en bevalligheid; zij mist echter routine en vrijmoedigheid.

De voorstelling van gisteren avond nam een aanvang met de voordragt van een Solo-scherz van Kläger: *der Garderobezettel*, welke door Frau Martinelli zoo uitstekend werd voorgedragen, dat het publiek haar na uitbundige toejuichingen herhaalde malen terugriep.

SALON in de Nes. De voorstellingen in den loop der week hier gegeven, bestonden voornamelijk in de herhaling van het kluchtspel: *Einer von Unsere Leut*, waarvan wij bij eene vorige gelegenheid reeds gesproken hebben. Het publiek schijnt in dit stuk een bijzonder welgevallen te vinden, want het kwam bij elke voorstelling in grooten getale op, zoodat wij nog menige opvoering van dit stuk te gemoet zien. Gisteren avond werd hier opgevoerd het blijspel: *Liebe kann Alles oder die bezähmte Widerspenstige*, welke voorstelling insgelijks door een talrijk publiek werd bijgewoond. De hoofdrollen werden vervuld door de Heeren Bolzius, Pfeil, Wilhelmi, Firmans, Dederich en Schultze (welke beide laatste heeren, die onlangs gedebuteerd hebben, wel schijnen te bevallen) en door de Dames Lyda en Minna Müller en Ferstel. Onder daverend handgeklap werden de hoofdvertooners teruggeroepen.

Het bij herhaling opgevoerde stukje: *Hans und Hanne*, waarmede de voorstelling van gisteren avond besloten werd, gaf ook ditmaal zooveel genoegen, dat het publiek den Heer Pfeil en Frl. Götze, die zich beiden wakker kweten, bij herhaling op de levendigste wijze zijnen bijval te kennen gaf.

Morgen wordt als benefice-voorstelling voor den Heer A. Bethmann opgevoerd: *Die Tochter der Grille*; daarna *Lebende Bilder zu Lumbye's Traumbilder* door het geheele gezelschap; de Heer Bolzius draagt daarbij het gedicht voor: *Des Mädchens Träum*. Deze voorstelling is zoo uitlokkend, dat wij eene opwekking tot het publiek om den ijverigen en verdienstelijken regisseur door eene trouwe opkomst een blijk van belangstelling te geven en aan te moedigen, overbodig achten.

SALON in de Amstelstraat. Het tooneelspel: *de Goudboer*, waarvan wij reeds bij zijne opvoering in het Grand-Théatre met lof gewaagd hebben is ook hier opgevoerd en wel met het grootste succes. Of het bij zijne inkleeding in een Hollandsch gewaad gewonnen heeft, zouden wij niet willen beweren; het heeft het eigenaardige, het *cachet* verloren van het oorspronkelijke; daarentegen heeft het het voordeel voor velen duidelijker, meer verstaanbaar te zijn geworden. De taal doet natuurlijk niets af tot de eigenschappen van een stuk; wij behoeven derhalve niets terug te nemen van hetgeen wij dienaangaande vroeger hebben medegedeeld. De opvoering was niet minder, dan wij die van dit gezelschap verwachten mogten. Inzonderheid komt daarvan de eer toe aan Mw. Sablairolles, die Vroni uitstekend voorstelde; in meer dan een tooneel werd zij bij herhaling toegejuicht. Niet minder voortreffelijk kweet zich de Heer Morin, die de rol van den Valken-Toni treffend vervulde. De Heeren Vroombrouck als Ruppert, Heesbeen als Kirchheimer, Bouwmeester als de landsregter, Roozelaar als Zacharias, de dames Roos als Afra, Kamphuizen als Madaï en Stol als Walli bragten allen bij tot het vormen van een goed geheel. Met geestdrift juicht het publiek dan ook elke voorstelling toe en roept de hoofdvertooners bij herhaling terug.

Woensdag a. s. geeft de Heer Judels eene voorstelling ten zijnen benefice, waarop wij de aandacht vestigen. Alsdan zal het tooneelspel: *Papillon of de Schoenlapper uit de straat Quincampoix* voor de eerste maal worden opgevoerd; in dit stuk speelt de beneficiant de hoofdrol. De Heer Judels heeft geene aanbeveling bij het publiek noodig; waar zijne talrijke vereerders gelegenheid hebben hem te zien en toe te juichen, maken zij daarvan gaarne gebruik, inzonderheid echter bij eene voorstelling ten zijnen benefice, waardoor op meer regtstreeksche wijze het bewijs geleverd wordt van de genegenheid en sympathie, welke hij in zoo ruime mate geniet. Wij zijn overtuigd, dat het locaal dien avond niet alle schouwlustigen zal kunnen bevatten.

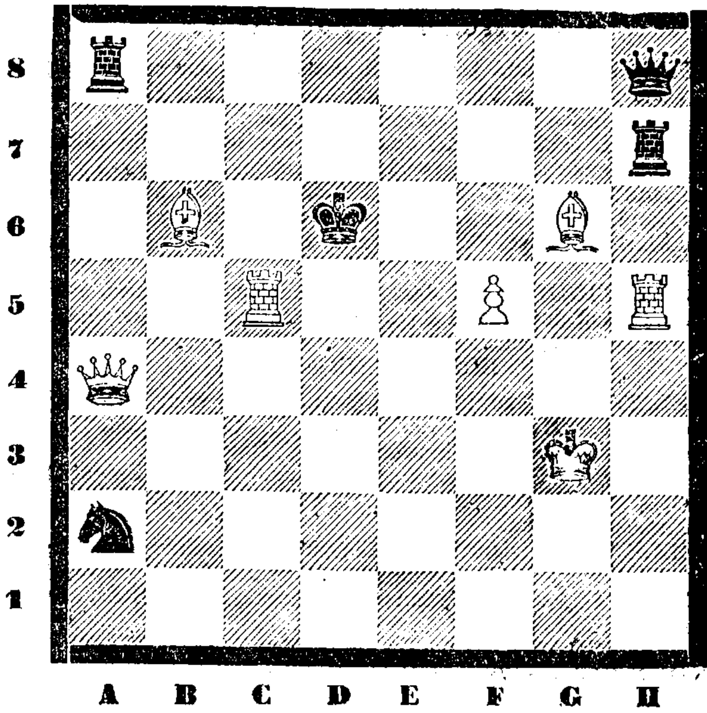
FRANSCHE SCOUWBURG. Door het Hollandsche tooneelgezelschap werd het drama: *Het bloedige Schrift of de Familie Luxeuil* bij herhaling opgevoerd, meest voor een talrijk publiek, dat telkenmale zijnen bijval deed kennen, welke inzonderheid den Heer Grader ten deel viel, die de rol van George Vaudoyer op zeer verdienstelijke wijze vervulde, evenzeer als de Heer Hermans die van Vader Dominique en de Heeren B. en H. Lorjé die van Raoul en Houdard. Van de Dames onderscheidden zich Mw. Domhof als de gravin de Luxeuil, Lorjé als Valentine, Termate als Margaretha en Hermans als Fleur de Lys. De hoofdvertooners genoten ten slotte de eer der terugroeping.

SCHAAKSPEL.

OPGAAF N°. 760.

Wit begint en geeft op den 3den zet mat.

ZWART.

PROBLEMA'S.

1. WIT. Kon. G 2, Kast. E 6, Rheer F 7, Paard H 4, Pion F 3.
ZWART. Kon. F 4, Pions F 5, G 3, 7, H 5.
Wit geeft op den 4den zet mat.

2. WIT. Kon. F 7, Rheer E 1, 6, Paard F 3, Pions C 2, E 2, G 4, H 6.
ZWART. Kon. E 4, Pions E 3, H 7.
Wit geeft op den 4den zet mat.

OPLOSSING VAN N°. 759.

1.	WIT. H 4 op F 2	ZWART. C 5 op F 2
2.	D 2 » D 4	D 5 » C 6
3.	C 2 » B 4 † en mat (met variatie).	

OPLOSSING DER PROBLEMA'S.

1. WIT. C 4 op E 5, A 6 op D 3, D 3 of E 5 geeft mat (met variatie).
2. WIT. D 4 op E 6, E 1 op H 4, D 2 geeft mat (met variatie).

Wij hebben goede oplossingen van de Opgaaf ontvangen van het Schaakgezelschap *Schaakliefhebbers* te Monnickendam, het Schaakgenootschap *Overwinning kroont den Strijd* te Wijnaldum en van de HH. G. S. en J. D. B. te Dordrecht, I. L. B. te Wijk bij Duurstede.

De overige waren niet goed.

Aan de *Schaakliefhebbers* te Monnickendam: In het bedoelde spel moet op D 6 een wit Paard staan.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.